

Notat – utkast

Type/tema: Forslag til endring av tolloven § 8-6 og tollforskriften kap. 8

Til: Høringsinstansene Fra: Tariff- og opprinnelsesseksjonen

Saksbeh. Helge Lindrup
seniorrådgiver
Tlf.: 22860486

Kopi: Dato: 30. april 2013

Saksnr.: 13/11545

1. Generelle kommentarer til forslaget	2
1.1 Behovet for endringer	2
1.2 Preferensielle opprinnelsesregler knyttet til frihandelsavtaler	3
1.3 Preferensielle opprinnelsesregler knyttet til GSP-ordningen	4
1.4 Kvoteregulert preferansetollbehandling.....	4
1.5 Ikke-preferensielle opprinnelsesregler – tolloven § 8-6.....	4
1.6 Administrative og økonomiske konsekvenser av forslagene	5
2. Merknader til lovforslaget.....	5
3. Merknader til forskriftsforslaget	6
3.1 Generelt om forskriftsforslaget	6
3.2 Ny § 8-4-1 om materielle opprinnelsesregler	6
3.3 Ny § 8-4-2 om krav til fysisk eller bokføringsmessig atskillelse av varer	6
3.4 Ny § 8-4-3 om opprinnelsesbevis ved utførsel.....	6
3.5 Ny § 8-4-4 om godkjent eksportør	7
3.6 Ny § 8-4-5 om kontroll av opprinnelsesbevis.....	7
3.7 Ny § 8-4-6 om leverandørklæringer	7
3.8 Ny § 8-4-7 om dokumentasjon av opprinnelse	7
3.9 Generelt om opprinnelsesregler for GSP	7
3.10 § 8-4-30 Vilkår for preferansetollbehandling av GSP-varer	8
3.11 § 8-4-33 Tilstrekkelig bearbeiding eller foredling.....	8
3.12 § 8-4-34 Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling.....	8
3.13 § 8-4-35 Kumulasjon.....	8

3.14	§ 8-4-36 Én vare – kvalifiserende enhet.....	8
3.15	§ 8-4-37 Tilbehør, varer i sett og nøytrale elementer	8
3.16	§ 8-4-38 Direkte transport.....	9
3.17	§ 8-4-42 Erstatningssertifikat ved gjenutførsel av GSP-varer	9
3.18	§§ 8-4-50 til 8-4-52 Kvoteregulert preferansetoll.....	9
3.1	§ 8-5-1 Opprinnelsesbevis – frihandelsavtaler	9
3.2	§ 8-5-2 Opprinnelsesbevis – frihandelsavtaler	9
3.3	§ 8-5-10 Opprinnelsesbevis – GSP-systemet.....	9
3.4	Tollforskriften §§ 8-6-1 til 8-6-17 Ikke-preferensielle opprinnelsesregler	9
4.	Lovforslag – ny utforming av § 8-6	10
5.	Forskriftsforslag – kapittel 8 Preferansetoll.....	11
5.1	§ 8-2. Preferansetoll på grunnlag av frihandelsavtale mv.....	11
5.2	§ 8-3. Preferansetoll på grunnlag av det generelle preferansesystemet	12
	for utviklingsland – GSP	12
	§ 8-3-1. Preferansetollbehandlinger omfattet av GSP-ordningen	12
5.3	§ 8-4. Preferensielle opprinnelsesregler	13
	5.3.1 Opprinnelsesregler for Opprinnelse ved utførsel – gjeldende frihandelsavtaler	13
	5.3.2 Opprinnelsesregler for GSP Opprinnelse ved gjenutførsel – det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP)	24
	5.3.3 Kvoteregulert preferansetoll.....	31
5.4	§ 8-5. Krav om preferansetoll og dokumentasjon av opprinnelse	32
	5.4.1 Opprinnelsesbevis ved innførsel – gjeldende frihandelsavtaler	32
	5.4.2 Opprinnelsesbevis ved innførsel fra land som omfattes av – det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP)	34
5.5	§ 8-6 Ikke-preferensielle opprinnelsesregler	36

1. Generelle kommentarer til forslaget

1.1 Behovet for endringer

Opprinnelsesreglene fremgår av kapittel 8 i lov 21. des. 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) og forskrift 17. desember 2008 nr. 1502 til lov om toll og vareførsel (tollforskriften). Tolloven §§ 8-1 til 8-5 gjelder preferansetollbehandling, og § 8-6 gjelder ikke-preferensiell opprinnelse. Kapittel 8 i forskriften er svært omfattende, med hele 52 paragrafer. Forskriftshjemmelen i § 8-6 er ikke benyttet.

Bestemmelsene viderefører i stor utstrekning to tidligere forskrifter – forskrift 13. desember 2004 nr. 1702 om preferensielle opprinnelsesregler (heretter opprinnelsesforskriften) og forskrift 20. februar 1998 nr. 158 om varers opprinnelse mv ved bruk av tollpreferansesystemet for utviklingsland (Generalized System of Preferences – GSP) (heretter GSP-forskriften). Ved overgangen til ny tollforskrift fra 2009 ble en rekke gamle bestemmelser fjernet som antatt overflødige. Samtidig ble det foretatt en del endringer som var ment å være redaksjonelle. I tillegg ble forskriften utfyllt med noen nye bestemmelser.

Erfaringen etter iverksettelsen har vist at noen bestemmelser som ble fjernet, bør gjeninntas i forskrift. Videre er det behov for enkelte presiseringer. For ikke-preferensiell opprinnelse er det hensiktsmessig å utdype bestemmelsene i tolloven § 8-6, og samle disse på forskriftsnivå.

1.2 Preferensielle opprinnelsesregler knyttet til frihandelsavtaler

Dagens forskrift er utformet som en blanding av transformasjonsteknikken og inkorporasjonsteknikken. Toll- og avgiftsdirektoratet (TAD) foreslår at inkorporasjonsteknikken rendyrkes for forskriftens opprinnelsesregler.

Norge har ved EØS-avtalen, EFTA-konvensjonen og 24 andre frihandelsavtaler forpliktet seg til å gjennomføre et meget omfattende regelverk for varers opprinnelse. I tillegg kommer tre ferdigforhandlede, ikke iverksatte, avtaler og åtte avtaler som er under forhandling.

Opprinnelsesreglene er gjensidig forpliktende for alle partene i avtalene. Avtaletekstene blir oversatt til norsk før Stortinget samtykker til å sette avtalene i verk.

Bakgrunnen for valget av transformasjonsteknikken var ønsket om å gjøre regelverket mer tilgjengelig. Det er imidlertid en rekke forskjeller mellom frihandelsavtalene, siden disse er resultatet av selvstendige forhandlingsprosesser. Ulempen med dagens løsning viser seg allerede ved at deler av regelverket ikke er transformert. Dette gjelder de såkalte prosessreglene, kumulasjonsreglene og kravene til direkte transport, jf. §§ 8-4-5, 8-4-12 og 8-4-15. En fullstendig transformasjon ville føre til en uoversiktlig paragrafjungel. Så lenge forhandlingene i stor utstrekning var begrenset til Europa, var det en overkommelig oppgave å innta de felleseuropeiske opprinnelsesreglene i forskrift, og så ha særbestemmelser for avtaler som avviker. I den opphevede opprinnelsesforskriften var denne teknikken valgt.

I de senere årene er det inngått avtaler med land i Afrika, Asia og Amerika. Forhandlinger pågår dessuten med India, Indonesia, Vietnam, tollunionen mellom Russland, Hviterussland og Kasakhstan samt land i Mellom-Amerika. Etter hvert som antallet frihandelsavtaler øker, og også forskjellene mellom avtalene, blir det stadig mer krevende å holde oppdatert en forskrift som omfatter alle bestemmelsene. En komplett forskrift vil dermed etter hvert måtte bestå av flere hundre paragrafer.

Når varer selges til andre land, vil importlandets tollmyndigheter ikke benytte den norske forskriften, men tilsvarende regelverk i importlandet. Når norske tollmyndigheter skal kontrollere opprinnelsen på eksporterte varer, er det avtalenes opprinnelsesregler som må brukes. Hvis det er oppstått en uoverensstemmelse mellom tollforskriften og frihandelsavtalen, er det tollforskriften som må vike. Uoverensstemmelser kan oppstå både i oversettelsesprosessen og i vår nasjonale forskriftsprosess.

Full gjennomføring av transformasjonsteknikken medfører dermed både en uoversiktlig paragrafjungel og stor fare for at det oppstår feil og unøyaktigheter i teksten.

Direktoratet foreslår derfor at opprinnelsesreglene gjennomføres i norsk rett ved inkorporasjon. Transformasjon benyttes da bare for prosedyrebestemmelser som krever gjennomføring i norske forskrifter.

1.3 Preferensielle opprinnelsesregler knyttet til GSP-ordningen

For ordningen med tollettelser ved innførsel av varer fra u-land (GSP – Generalized System of Preferences) er situasjonen annerledes. Dette er ensidige norske tilbud.

Opprinnelsesreglene fremgår ikke av internasjonale avtaler, slik tilfellet er for frihandelsavtaler, og det er ikke noe regelverk å transformere. Opprinnelsesreglene for GSP-varer må derfor fremgå av tollforskriften. Reglene er utarbeidet i samarbeid med EU og Sveits, noe som muliggjør kumulering og lettelse i kravet om direkte transport.

Overskriften til underkapittelet i dagens tollforskrift §§ 8-4-30 til 8-4-43 kan gi inntrykk at bestemmelsene kun gjelder ved gjenutførsel av GSP-varer fra Norge. Det fremgår imidlertid av bestemmelsene selv at disse er ment å gjelde også ved innførsel. Direktoratet foreslår å presisere denne overskriften til å samsvare med innholdet i bestemmelsene.

1.4 Kvoteregulert preferansetollbehandling

Tollmyndighetene administrerer enkelte kvoter knyttet til frihandelsavtaler og GSP-ordningen. Forskriften mangler i dag enkelte bestemmelser, som foreslås tilføyd.

1.5 Ikke-preferensielle opprinnelsesregler – tolloven § 8-6

De ikke-preferensielle opprinnelsesreglene kan benyttes i sammenheng med bestevilkårskravet og anti-dumpingtiltak, mv. under [GATT 1994](#), samt opprinnelsesmerking, offentlige innkjøp og handelsstatistikk.

Dagens tollforskrift inneholder ikke utfyllende bestemmelser om ikke-preferensiell opprinnelse. Bestemmelsene fremgår bare av tolloven § 8-6. TAD foreslår å presisere bestemmelsene, slik at forutberegneligheten økes. Denne typen opprinnelsesregler bør være mer liberale enn reglene for preferansetollbehandling, og må ikke forveksles med disse. En vare kan dermed få nasjonal opprinnelse i Norge, uten at man oppnår rett til preferansetollbehandling iht. frihandelsavtalene.

Disse bestemmelsene kan ha betydning ved utførsel til land som har krav om nasjonale opprinnelsesbevis. Ved innførsel kreves normalt ikke dokumentasjon for ikke-preferensiell opprinnelse. Bestemmelsene er tenkt brukt i saker om anti-dumping mv., til handelsstatistikk, regler om offentlige innkjøp og til bestemmelser om opprinnelsesmerking av varer som for eksempel tekstiler.

Dagens lovtekst tilsvarende bestemmelsen i [EUs tollkodeks \(1992r2913\) artikkel 23 og 24](#). EUs tollkodeks og gjennomføringsbestemmelse har, som nevnt, tilsvarende utforming som § 8-6. I tillegg til de nevnte artiklene i tollkodeksen er det gitt presiserende «listeregler» for enkelte produkter, jf. [gjennomføringsbestemmelsene \(1993r2454\) artikkel 35-46 og vedlegg 9-11 \(side 241 flg\)](#). I arbeidet med forslaget har TAD også sett hen til de tilsvarende reglene i Sveits.

Bestemmelsene har sin bakgrunn i internasjonale forpliktelser i WTO, jf. "[Rules of Origin](#)", som forutsetter videreutvikling av reglene i samarbeid med Verdens tollorganisasjon WCO (tidligere CCC). Revised Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures inneholder nærmere bestemmelser i særskilt [vedlegg K](#).

Felles for de nevnte internasjonale regler, er at de er vage og gir stor frihet for nasjonal tilpasning. Reelt sett er dermed de konkrete reglene av nasjonal karakter. I WTO forhandles det om en ny, bindende avtale om ikke-preferensielle opprinnelsesregler. Disse forhandlingene har tatt tid, og behovet for en klargjøring er uavhengig av dette arbeidet.

1.6 Administrative og økonomiske konsekvenser av forslagene

Lovendringen vil ikke medføre administrative eller økonomiske konsekvenser, da dette bare er en teknisk endring.

Forskriftsutkastet §§ 8-4-1 til 8-4-7, §§ 8-4-30 til 8-4-52 og § 8-5-2 inneholder ikke materielle endringer, og vil ikke ha administrative eller økonomiske konsekvenser.

Forskriftsutkastet §§ 8-6-1 til 8-6-17 tilsikter en formalisering av regelverket, men ikke materielle endringer. Innspill i høringsrunder vil avklare ev. ønsker fra næringslivet.

Etter TADs oppfatning vil forslagene samlet medføre en klargjøring av regelverket for næringslivet og for myndighetene. Misforståelser vil lettere unngås, og feilkilder i forskriftsarbeidet elimineres. TAD foreslår her ikke materielle endringer, utover bestemmelsene for ikke-preferensiell opprinnelse. Utover en forenkling og klargjøring av regelverket, antas det ikke å oppstå administrative og økonomiske konsekvenser.

2. Merknader til lovforslaget

TAD foreslår en forenkling av § 8-6 første ledd og overføring av bestemmelsene i andre til femte ledd til forskriften. Det foreslås ingen endring av femte ledd. Dermed vil disse bestemmelsene samles på samme nivå som opprinnelsesbestemmelser om preferansetollbehandling, dvs. forskriftsnivå.

Uten lovendring vil en presisering av bestemmelsene medføre at samme forhold reguleres av både lov og forskrift. Direktoratet anser det som hensiktsmessig at de materielle bestemmelsene for opprinnelse samles i forskriften, på linje med bestemmelsene for preferansetollbehandling. Verken viktighet eller behov for tilgjengelighet tilsier at ikke-preferensielle opprinnelsesregler må inntas direkte i loven i større grad enn bestemmelsene om preferensielle opprinnelsesregler.

Direktoratets forslag innebærer at alle materielle bestemmelser overføres fra lov til forskrift. Loven vil da bare inneholde en hjemmel i første ledd til å fastsette ikke-preferensiell opprinnelse. Første ledd vil tilsvare innledningen til dagens første ledd. Ordlyden er noe endret for å få fram at en vare godt kan ha preferensiell opprinnelse *ved siden av* den ikke-preferensielle. En vare kan f.eks. ha både EØS-opprinnelse etter reglene i EØS-avtalen protokoll 4, og samtidig oppfylle kravene til ikke-preferensiell opprinnelse i forskriftens §§ 8-6-1 flg. En vare kan også oppfylle opprinnelseskravene i ett regelsett, men ikke det andre. For ikke-preferensielle opprinnelsesregler kan dessuten kravene være oppfylt etter norske regler, men ikke etter f.eks. EUs regler.

Forskriftsfullmakten i dagens femte ledd beholdes uendret i nytt annet ledd.

3. Merknader til forskriftsforslaget

3.1 Generelt om forskriftsforslaget

Tolloven § 1-1 har ingen forskriftshjemmel. Enkelte steder i kapittel 8 må ord og uttrykk likevel forklares. Gjennomgående brukes «produkt» om ferdigvaren og «materialer» om innsatsvarer.

3.2 Ny § 8-4-1 om materielle opprinnelsesregler

Disse bestemmelsene foreslås å erstatte dagens §§ 8-4-1 til 8-4-12. Dette innebærer at avtalebestemmelsene vil bli gjennomført i norsk rett gjennom inkorporasjon istedenfor delvis transformasjon. Inkorporasjonen vil også gjelde vedlegg og appendikser til de aktuelle opprinnelsesprotokollene mv. i frihandelsavtalene. Betegnelse på opprinnelsesreglene varierer for øvrig noe mellom de ulike avtalene.

Den nye bestemmelsen erstatter bestemmelser som gjelder følgende områder:

- vilkår for preferansetollbehandling i utlandet
- definisjon av opprinnelsesvare
- fremstilt i sin helhet
- tilstrekkelig bearbeiding eller foredling
- utilstrekkelig bearbeiding eller foredling
- kvalifiserende enhet
- tilbehør, reservedeler og verktøy
- varer i sett
- nøytrale elementer
- bearbeiding i utlandet
- kumulasjon
- direkte transport
- utstillinger.

Felles for disse bestemmelsene er at de mer eller mindre presist gjengir frihandelsavtalenes tilsvarende bestemmelser. Ved praktiseringen av opprinnelsesreglene er det frihandelsavtalenes artikler som regulerer disse forholdene.

3.3 Ny § 8-4-2 om krav til fysisk eller bokføringsmessig atskillelse av varer

Bestemmelsene fremgår av frihandelsavtalene, men gjennomføringen er overlatt til nasjonal rett. Det er derfor nødvendig å regulere forholdet i tollforskriften. Dagens §§ 8-4-13 (om fysisk atskillelse) og 8-4-14 (lettelse i kravet om fysisk atskillelse) foreslås slått sammen til en paragraf. Overskriften foreslås endret i samsvar med dette. Dagens overskrift bruker for øvrig feilaktig betegnelsen "produkt", mens bestemmelsen gjelder både produkter og materialer.

3.4 Ny § 8-4-3 om opprinnelsesbevis ved utførsel

Bestemmelsene viderefører gjeldende §§ 8-4-17 til 8-4-23. Bestemmelsene om hvilken opprinnelsesdokumentasjon som skal godtas ved innførsel til Norge, fremgår av forskriftsbestemmelsene til tolløven § 8-5.

Det er flere unøyaktigheter i gjeldende forskrift, og disse foreslås rettet opp. Blant annet brukes både begrepene opprinnelseserklæring og fakturaerklæring. Det korrekte er opprinnelseserklæring, som også omfatter fakturaerklæring.

Dagens forskrift refererer også til bestemmelsene om forbud mot drawback (tilbakebetaling av toll for innsatsmaterialer som inngår i opprinnelsesproduktet). Disse reglene må imidlertid undersøkes for den enkelte avtalen, og foreslås fjernet.

Dagens forskrift nevner de ulike typene opprinnelsesbevis (varesertifikater eller opprinnelseserklæringer), men alle typer bevis kan ikke benyttes for alle avtaler, og det må derfor henvises til reglene i de enkelte avtalene. Forskriften nevner varesertifikat EUR-MED, men ikke opprinnelseserklæring EUR-MED. Dagens forskrift er ikke komplett, og sier heller ikke noe om når de spesielle opprinnelsesbevisene for EUR-MED skal eller kan brukes.

For opplysningens skyld beholdes en enkel henvisning til at opprinnelsesbevis må utstedes i samsvar med frihandelsavtalene. Videre må kravene om dokumentasjon og om leverandørerklæringer beholdes.

Ordningen med godkjente eksportører må reguleres i nasjonal rett, og disse bestemmelsene må beholdes.

3.5 Ny § 8-4-4 om godkjent eksportør

Bestemmelsen viderefører dagens § 8-4-20. Gjennomføringen av ordningen med godkjente eksportører er overlatt til nasjonal lovgivning, og det er derfor ikke tilstrekkelig bare å vise til avtalene.

Dagens forskriftstekst er videreført, kun med endring av paragrafhenvisninger som følge av endringene nevnt ovenfor.

3.6 Ny § 8-4-5 om kontroll av opprinnelsesbevis

Bestemmelsen viderefører dagens § 8-4-21.

3.7 Ny § 8-4-6 om leverandørerklæringer

Bestemmelsen viderefører dagens § 8-4-22.

3.8 Ny § 8-4-7 om dokumentasjon av opprinnelse

Bestemmelsen viderefører dagens § 8-4-23.

3.9 Generelt om opprinnelsesregler for GSP

TAD foreslår at original paragrafnummerering beholdes i dette underkapittelet.

Overskriften til underkapittelet foreslås endret, for å gjenspeile at opprinnelsesreglene først og fremst gjelder ved innførsel til Norge. Videre foreslår TAD at ordbruken gjøres konsistent mht. å benevne råvarer som "materialer" og ferdigvaren som "produkt".

I flere bestemmelser er samarbeidet med Det europeiske fellesskap (EU), Sveits og Tyrkia nevnt. Samarbeidet med Tyrkia er ikke trådt i kraft. TAD foreslår å stryke Tyrkia der landet er nevnt, og heller gjeninnta henvisningen til Tyrkia når avtaleverket skal tre i kraft. TAD foreslår at «Det europeiske fellesskap» endres til «Den europeiske union», i samsvar med EUs egen praksis.

Der forskriften i dag bruker ordet "bearbeidet", foreslår TAD for fullstendighetens skyld å legge til "eller foredlet".

3.10 § 8-4-30 Vilkår for preferansetollbehandling av GSP-varer

Ordlyden foreslås justert, for å gjenspeile at disse bestemmelsene først og fremst gjelder ved innførsel til Norge.

3.11 § 8-4-33 Tilstrekkelig bearbeiding eller foredling

TAD foreslår enkelte tekniske endringer i ordlyden. Disse er uten betydning for innholdet.

3.12 § 8-4-34 Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling

Dagens forskrift inneholder en henvisning til frihandelsavtalenes bestemmelser i § 8-4-6. Når denne bestemmelsen oppheves, må bestemmelsene om utilstrekkelig bearbeiding eller foredling inntas her. Ordlyden i § 8-4-6 er beholdt så langt den passer for GSP-ordningen. I henhold til EØS-avtalen regnes slakting av dyr sammen med en annen minimal behandling ikke som utilstrekkelig bearbeiding eller foredling. Dette fremgår ved at punkt s om slakting står etter forskriftens punkt q, som fastslår at også to eller flere behandlinger nevnt i punkt a-p er utilstrekkelig til å oppnå opprinnelsesstatus. Sammenlignet med EØS-avtalen er strengere, siden slakting som kombineres med en av de andre operasjonene i listen fortsatt vil være utilstrekkelig til å oppnå GSP-opprinnelse.

3.13 § 8-4-35 Kumulasjon

Bestemmelsen viderefører dagens forskriftsbestemmelse om regional kumulasjon.

I tillegg gjeninntas som nytt første ledd kumulasjonsbestemmelsen for materialer fra Norge, EU og Sveits, jf. opprinnelsesforskriften § 18.

3.14 § 8-4-36 Én vare – kvalifiserende enhet

Dagens § 8-4-36 er sterkt forkortet sammenlignet med GSP-forskriften, og gir ikke et fullstendig bilde av regelen. GSP-forskriftens bestemmelse foreslås derfor gjeninntatt i tollforskriften.

3.15 § 8-4-37 Tilbehør, varer i sett og nøytrale elementer

Dagens forskrift viser til §§ 8-4-8 til 8-4-10. Siden disse foreslås opphevet, må teksten innarbeides i § 8-4-37.

3.16 § 8-4-38 Direkte transport

Fra 2011 er oppdeling av forsendelser som går via EU eller Sveits uttrykkelig tillatt, så lenge varene er under tollmyndighetenes kontroll. I slike tilfeller vil tollmyndighetene i transittlandet utstede et erstatningssertifikat. I forskriftsteksten foreslår TAD en presisering, ved at ordene "oppdeling av forsendelser" tas ut av første ledd bokstav b.

3.17 § 8-4-42 Erstatningssertifikat ved gjenutførsel av GSP-varer

Bestemmelsen ble sterkt forkortet fra GSP-forskriften § 21 ved videreføringen i tollforskriften. Dagens forskrift fremstår som ufullstendig, og TAD foreslår å gjeninnta i forskriften teksten fra GSP-forskriften så langt den passer.

3.18 §§ 8-4-50 til 8-4-52 Kvoteregulert preferansetoll

Gjeldende forskrift regulerer tollkvoter på enkelte varer som omfattes av den bilaterale landbruksavtalen med EU, jf. EØS-avtalen artikkel 19. I tillegg er det ønskelig å forskriftsregulere gjeldende praksis mht. tollkvoter på kjøtt, jf. Stortingets tollvedtak 2012 § 3 og tidligere stortingsvedtak.

De tre paragrafene er relativt korte, og dersom bestemmelser om tollkvoter på kjøtt innarbeides, er det hensiktsmessig å samle de to ordningene i to paragrafer.

3.1 § 8-5-1 Opprinnelsesbevis – frihandelsavtaler

TAD foreslår å klargjøre at preferansetollbehandling kan nektes dersom en overtredelse har medført at tollmyndighetene er avskåret fra å kontrollere opprinnelsen på innførelstidspunktet.

3.2 § 8-5-2 Opprinnelsesbevis – frihandelsavtaler

TAD foreslår å presisere i forskriften hvordan opprinnelseserklæring skal brukes. TAD foreslår å overføre bestemmelsen om postsendinger fra § 8-5-3, siden dette er erklæringer som blir avgitt av eksportøren, ikke den norske importøren.

3.3 § 8-5-10 Opprinnelsesbevis – GSP-systemet

TAD foreslår å bytte ut «eller» med «og» i første ledd bokstav a, siden bokstav a og b inneholder kumulative vilkår.

I annet ledd foreslås det å presisere for bokstav a-d hvilke bestemmelser de respektive formene for opprinnelsesdokumentasjon hører til.

3.4 Tollforskriften §§ 8-6-1 til 8-6-17 Ikke-preferensielle opprinnelsesregler

Utkastet til forskriftsbestemmelser er basert på et mønster som gjenfinnes i frihandelsavtalenes opprinnelsesregler, og i GSP-bestemmelsene. Det er andre interesser bak bestemmelsene om ikke-preferensielle opprinnelsesregler, blant annet fordi disse bestemmelsene ikke skal ivareta behov for tollbeskyttelse av innenlandsmarkedet. Det er derfor ikke behov for like strenge og like detaljerte regler som for preferansetollbehandling.

Videre er det tatt inn enkelte bestemmelser av prosessuell karakter, bl.a. fordi også handelskamrene er involvert i arbeidet med å utstede opprinnelsesbevis. I dag kan både tollmyndighetene og handelskamrene attestere opprinnelsesbevis, men kompetansen fremgår ikke av noe formelt regelverk.

Det presiseres herunder at tollovens taushetspliktbestemmelse gjelder i disse sakene. Det presiseres også at kontrolloppgaver utover formell kontroll ved utstedelse og attestering av opprinnelsesbevis, tilligger tollmyndighetene.

I § 8-6-5 presiseres hvilken bearbeiding eller foredling som kreves for at varen skal oppnå status som norsk. Den praktiske hovedregelen fremgår av andre ledd bokstav a, som fastsetter et krav om maksimalt 50 % tredjelandsmaterialer. TAD vil her være åpen for innspill om dette er en hensiktsmessig grense. Hvis grensen heves til 70 %, vil den praktiske hovedregelen bli at all behandling som går utover utilstrekkelig bearbeiding eller foredling (jf. § 8-6-6), vil være tilstrekkelig til å oppnå norsk opprinnelse. For enkelte varer (tolltariffens kapittel 1-4,15 og 50-63) foreslås strengere regler, jf. vedlegg 7.

Dagens regelverk har ingen bestemmelser om hvem som er kompetent myndighet til å utstede og kontrollere ikke-preferensielle opprinnelsesbevis. TAD foreslår at bestemmelser om personell kompetanse tas inn i hhv. §§ 8-6-11 og 8-6-14.

4. Lovforslag – ny utforming av § 8-6

Direktoratet foreslår følgende lovtekst:

§ 8-6. Ikke-preferensielle opprinnelsesregler

(1) **Et produkts ikke-preferensielle opprinnelse kan fastsettes når opprinnelsen gjelder andre forhold enn de som er nevnt i §§ 8-1 til 8-5.** Dersom en vares opprinnelse skal fastsettes uten at dette følger av særskilt avtale om tollpreferansebehandling med fremmed stat eller organisasjon, skal opprinnelsesreglene i annet, tredje og fjerde ledd legges til grunn, hvis ikke annet følger av Norges folkerettslige forpliktelser. Reglene i annet, tredje og fjerde ledd får også anvendelse ved tollmessig bestevilkårsbehandling etter Generalavtalen om tolltariffer og handel artikkel I, og ved utstedelse av opprinnelsesbevis for vare som ikke omfattes av frihandelsavtale eller av ensidig preferanseordning.

(2) En vare skal anses å ha sin opprinnelse i det land der den er fremstilt i sin helhet, eller der den sist var gjenstand for vesentlig bearbeidelse. Et lands territorium omfatter også dets sjøterritorium.

(3) Som vare fremstilt i sin helhet i et land anses:

- a) mineralske produkter som er utvunnet i landet,
- b) vegetabiliske produkter som er høstet i landet,
- e) levende dyr som er født og alet i landet,
- d) produkter av levende dyr som er alet i landet og produkter fra jakt, fiske og fangst i landet,
- e) produkter fra havfiske og andre produkter som tas opp fra havet utenfor et lands sjøterritorium, av fartøy som er registrert i landet eller i landets skipsregister og som

~~seiler under landets flagg,~~

- f) varer som er fremstilt om bord i fabrikkskip av produkter som nevnt i bokstav e, og som har sin opprinnelse i det landet, forutsatt at disse fabrikkskipene er registrert i landet eller i landets skipsregister og seiler under landets flagg,
- g) produkter hentet fra havbunnen eller havundergrunnen utenfor sjøterritoriet, forutsatt at dette landet har enerett på utnyttelsen av den aktuelle havbunn eller havundergrunn,
- h) avfall og skrap fremkommet etter produksjonsprosesser i et land, og brukte gjenstander dersom de er samlet inn i landet og bare kan brukes til gjenvinning av råmaterialer,
- i) varer som er fremstilt i landet utelukkende av varer nevnt i bokstav a til h, eller av biprodukter fra disse på ethvert trinn i produksjonen.

~~(4) Dersom flere land har deltatt i produksjonen av en vare, skal opprinnelseslandet være det landet der den siste vesentlige og økonomisk begrunnede bearbeidelse eller foredling finner sted, og som resulterer i fremstillingen av et nytt produkt, eller som representerer et vesentlig trinn i fremstillingen av et produkt. Ompakking, sortering, blanding eller mindre endringer regnes ikke som bearbeidelse.~~

(2)(5) Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av opprinnelsesreglene etter denne paragraf, herunder krav til opprinnelsesbevis og utvidelse av reglens anvendelsesområde til opprinnelsesmerking, offentlige innkjøp og handelsstatistikk.

5. Forskriftsforslag – kapittel 8 Preferansetoll¹

5.1 § 8-2. Preferansetoll på grunnlag av frihandelsavtale mv.

§ 8-2-1. Frihandelsavtaler som Norge har inngått

Norge har inngått følgende frihandelsavtaler:

- a) avtalen om opprettelse av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, (EØS-avtalen)
- b) konvensjonen om opprettelse av Det europeiske frihandelsforbund (EFTA-konvensjonen)
- c) handelsavtalen EF–Norge
- d) frihandelsavtalen EFTA–Albania
- e) frihandelsavtalen EFTA–Canada
- f) frihandelsavtalen EFTA–Chile
- g) frihandelsavtalen EFTA–Egypt
- h) frihandelsavtalen EFTA–Hongkong
- l) frihandelsavtalen EFTA–Israel
- j) frihandelsavtalen EFTA–Jordan
- k) frihandelsavtalen EFTA–Kroatia

¹ Avsnittsnumrene er ikke en del av forskriften.

- l) frihandelsavtalen EFTA–Libanon
- m) frihandelsavtalen EFTA–Makedonia
- n) frihandelsavtalen EFTA–Marokko
- o) frihandelsavtalen EFTA–Mexico
- p) frihandelsavtalen EFTA–Montenegro
- q) frihandelsavtalen EFTA–Peru
- r) interim frihandelsavtale EFTA–PLO på vegne av Den palestinske selvstyremyndighet
- s) frihandelsavtalen EFTA–Den sørafrikanske tollunion SACU
- t) frihandelsavtalen EFTA–Serbia
- u) frihandelsavtalen EFTA–Singapore
- v) frihandelsavtalen EFTA–Sør–Korea
- w) frihandelsavtalen EFTA–Tunisia
- x) frihandelsavtalen EFTA–Tyrkia
- y) frihandelsavtalen EFTA–Ukraina
- z) frihandelsavtalen Norge–Færøyene.

5.2 § 8-3. Preferansetoll på grunnlag av det generelle preferansesystemet for utviklingsland – GSP

Bestemmelser til utfylling av tolloven § 8-3 er fastsatt av Landbruksdepartementet. Se forskrift 7. mars 2008 nr. 228 om sikkerhetsmekanisme ved import av landbruksvarer fra utviklingsland omfattet av ordningen for generelle tollpreferanser (Generalized System of Preferences for goods imported from developing countries – GSP).

§ 8-3-1. Preferansetollbehandlinger omfattet av GSP-ordningen²

(1) Innenfor GSP-ordningen har følgende kategorier land og områder hver sin ordning for preferansetollbehandling etter OECDs DAC-liste, jf. annet og tredje ledd:

- a) minst utviklede land og andre lavinntektsland med befolkning med mindre enn 75 millioner innbyggere.
- b) lavere mellominntektsland med mindre enn 75 millioner innbyggere,
- c) øvrige land etter OECDs DAC-liste.

(2) Ved endring av inntektskategori gjelder følgende overgangsordninger:

- a) For land som etter revisjonen av listen flyttes til en høyere inntektskategori endres tollpreferansene først etter at landene har vært oppført i den høyere kategorien etter to revisjoner. Tollpreferansene for den høyere kategorien iverksettes fra første årsskifte etter revisjonen.
- b) For land som flyttes ned i en lavere inntektskategori, iverksettes tollpreferansene for den lavere kategorien fra første årsskifte etter revisjon.

² Bestemmelsen er vedtatt av Landbruksdepartementet.

- c) Land som utgår fra listen mister sin GSP-status fra første årsskifte etter revisjonen.
- (3) Vilkår for GSP-behandling er at landene notifiserer norske myndigheter om navn og adresse til den myndigheten i landet som er ansvarlig for verifikasjon av opprinnelsesbevis mv.
- (4) Hvilke land og områder som omfattes av den enkelte ordning følger av vedlegg 5.³

5.3 § 8-4. Preferensielle opprinnelsesregler

5.3.1 *Opprinnelsesregler for Opprinnelse ved utførsel* ~~gjeldende frihandelsavtaler~~

~~§ 8-4-1. Vilkår for preferansetollbehandling i utlandet ved utførsel av vare fra Norge~~

~~Vare som utføres fra Norge kan oppnå preferansetollbehandling i et land Norge har inngått frihandelsavtale med dersom~~

- ~~a) varen er omfattet av frihandelsavtalen,~~
- ~~b) varen er en opprinnelsesvare, jf. § 8-4-2, og~~
- ~~e) opprinnelsen er dokumentert, jf. § 8-4-17.~~

~~§ 8-4-2. Opprinnelsesvare~~

~~(1) Følgende varer anses som opprinnelsesvarer:~~

- ~~a) vare med opprinnelse i Norge, jf. § 8-4-3,~~
- ~~b) vare med opprinnelse i EØS, dersom varen utføres til EØS-land,~~
- ~~e) vare med opprinnelse i et land som Norge har frihandelsavtale med, dersom varen gjenutføres til et land omfattet av den aktuelle frihandelsavtalen,~~
- ~~d) vare som opprettholder eller oppnår opprinnelsesstatus som følge av kumulasjon, jf. § 8-4-12.~~

~~(2) For vare med opprinnelse i EØS må vilkårene i § 8-4-3 til § 8-4-12 være oppfylt innenfor EØS-området.~~

~~§ 8-4-3. Vare med opprinnelse i Norge~~

~~—Følgende varer anses å ha opprinnelse i Norge:~~

- ~~a) vare som er fremstilt i sin helhet i Norge, jf. § 8-4-4,~~
- ~~b) vare som er fremstilt i Norge inneholdende råvarer som ikke har blitt fremstilt i sin helhet her, dersom slike råvarer har vært gjenstand for tilstrekkelig bearbeiding i Norge, jf. § 8-4-5 til § 8-4-12.~~

³ Det er ikke foreslått endringer i vedlegget, og vedlegget følger ikke med utkastet. Se vedlegget i [Lovdata](#)

~~§ 8-4-4. Vare fremstilt i sin helhet i Norge~~

(1) Med unntak av tilfellene i tredje ledd anses følgende varer som fremstilt i sin helhet i Norge:

- a) mineralisk råvare utvunnet av landets jord eller havbunn,
- b) vegetabilisk råvare høstet her,
- e) levende dyr født og alet her,
- d) råvare av levende dyr alet her,
- e) råvare fra jakt, fangst og fiske drevet her,
- f) råvare fra sjøfiske og andre råvarer tatt opp av havet utenfor landets territorialfarvann av landets fartøyer,
- g) vare fremstilt på landets fabrikkskip utelukkende av råvarer nevnt i bokstav f,
- h) brukt gjenstand innsamlet her som bare er egnet for gjenvinning av råmaterialer,
- i) avfall og skrap fra produksjonsvirksomhet som har funnet sted her,
- j) råvare utvunnet fra havbunnen eller havundergrunnen utenfor landets sjøterritorium, forutsatt at landet har enerett til å utnytte denne havbunn eller havundergrunn,
- k) vare som er fremstilt i Norge utelukkende av varer nevnt i bokstav a til j.

(2) Varer nevnt i første ledd bokstav f og g anses fremstilt i sin helhet i Norge dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) fartøyet er registrert eller anmeldt i Norge og fører norsk flagg,
- b) fartøyet eies av statsborgere i Norge med over 50 prosent eierandel eller av et selskap med hovedsete her. Selskapets administrerende direktør, styrets eller representantskapets formann og flertallet av medlemmene i disse organer må være statsborgere her. For ansvarlige selskaper eller selskaper med begrenset ansvar må minst halvparten av kapitalen tilhøre landet eller offentlige sammenslutninger eller statsborgere i Norge,
- e) fartøysfører og fartøyetts offiserer er statsborgere i Norge, og
- d) minst 75 prosent av besetningen er statsborgere i Norge.

(3) I frihandelsavtalen EFTA-Canada anses følgende varer som fremstilt i sin helhet i Norge:

- a) mineralisk råvare utvunnet av landets jord eller havbunn,
- b) vegetabilisk råvare høstet her,
- e) levende dyr født og alet her,
- d) råvare av levende dyr alet her,
- e) råvare fra jakt, fangst og fiske drevet her,
- f) råvare fra sjøfiske og andre råvarer tatt opp av havet, havbunnen eller havundergrunnen utenfor norsk territorium av et fartøy som er registrert, anmeldt eller listeført i Norge og fører norsk flagg eller av et fartøy på høyst 15 bruttotonn med tillatelse fra norske myndigheter,
- g) vare fremstilt om bord på et fabrikkskip utelukkende av råvarer nevnt i bokstav f) forutsatt at slike fartøyer er registrert, anmeldt eller listeført i Norge og fører norsk flagg,

- h) andre varer enn fisk, skalldyr og andre marine produkter, tatt eller utvunnet fra havbunnen eller havundergrunnen på norsk kontinentalsokkel eller i norsk økonomisk sone,
- i) andre varer enn fisk, skalldyr og andre marine produkter, tatt eller utvunnet fra havbunnen eller havundergrunnen i områder utenfor et hvert lands kontinentalsokkel og økonomiske sone, av et fartøy som er registrert, anmeldt eller listeført i Norge og som fører norsk flagg, eller av Norge eller et foretak registrert i Norge,
- j) brukt gjenstand innsamlet her som bare er egnet for gjenvinning av råmaterialer,
- k) avfall og skrap fra produksjonsvirksomhet som har funnet sted her,
- l) vare som er fremstilt i Norge utelukkende av varer nevnt i bokstav a til k.

~~§ 8-4-1 Opprinnelsesprodukter § 8-4-5. Tilstrekkelig bearbeiding i Norge — prosessliste~~

(1) Vilkårene i ~~prosesslistene~~ i frihandelsavtalene for at produkter skal anses som **opprinnelsesprodukter**, ~~tilstrekkelig bearbeidet~~ gjelder som forskrift:

- a) avtalen om opprettelse av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, EØS-avtalen Protokoll 4
- b) konvensjonen om opprettelse av Det europeiske frihandelsforbund (EFTA) Vedlegg A
- c) handelsavtalen EF–Norge-Protokoll nr. 3
- d) frihandelsavtalen EFTA–Albania Protokoll B
- e) frihandelsavtalen EFTA–Canada Vedlegg C
- f) frihandelsavtalen EFTA–Chile Vedlegg I
- g) frihandelsavtalen EFTA–Egypt Protokoll B
- h) frihandelsavtalen EFTA–Hongkong Vedlegg IV
- i) frihandelsavtalen EFTA–Israel Protokoll B
- j) frihandelsavtalen EFTA–Jordan Protokoll B
- k) frihandelsavtalen EFTA–Kroatia Vedlegg III
- l) frihandelsavtalen EFTA–Libanon Protokoll B
- m) frihandelsavtalen EFTA–Makedonia Protokoll B
- n) frihandelsavtalen EFTA–Marokko Protokoll B
- o) frihandelsavtalen EFTA–Mexico Vedlegg I
- p) frihandelsavtalen EFTA–Montenegro artikkel 8, jf. Konvensjonen om felles preferanseopprinnelsesregler for Europa og statene ved Middelhavet
- q) frihandelsavtalen EFTA–Peru Vedlegg V
- r) interim frihandelsavtale EFTA–PLO på vegne av Den palestinske selvstyremyndighet Protokoll B
- s) frihandelsavtalen EFTA–Den sørafrikanske tollunion SACU Vedlegg V
- t) frihandelsavtalen EFTA–Serbia Protokoll B
- u) frihandelsavtalen EFTA–Singapore Vedlegg I

- v) frihandelsavtalen EFTA–Sør-Korea Vedlegg I
- w) frihandelsavtalen EFTA–Tunisia Protokoll B
- x) frihandelsavtalen EFTA–Tyrkia Protokoll B
- y) frihandelsavtalen EFTA–Ukraina Protokoll om opprinnelsesregler
- z) frihandelsavtalen Norge–Færøyene Vedlegg 3.

(2) Dersom en opprinnelsesvare anvendes som råvare i fremstillingen av en ny vare, skal det ved vurderingen av vilkårene som er fastsatt i prosesslisten for den nye varen, ikke tas hensyn til råvare uten opprinnelse som er anvendt ved fremstillingen av den førstnevnte varen.

(3) Selv om vilkårene i første ledd ikke er oppfylt kan råvarer uten opprinnelse likevel brukes i fremstillingen av vare under tolltariffen kapittel 1 til 49 og 64 til 97 dersom

- a) deres totale verdi ikke overstiger 10 prosent av varens pris fra fabrikk, og
- b) enhver prosentsats fastsatt i prosesslisten for maksimal verdi av råvarer uten opprinnelse ikke overskrides gjennom anvendelsen av dette ledd.

(4) I frihandelsavtalen EFTA–Canada kan råvarenes totale verdi etter tredje ledd være inntil 40 prosent av varens pris fra fabrikk dersom

- a) de ferdige varene klassifiseres under tolltariffen kapittel 1 til 38, 40 til 49 og 64 til 97, og
- b) anvendte råvarer uten opprinnelse klassifiseres i samme underposisjon eller posisjon som ikke er ytterligere oppdelt i underposisjoner, som ferdigvarene.

(5) I frihandelsavtalen EFTA–Canada kan garn eller vevnad uten opprinnelse brukes selv om vilkårene i første ledd ikke er oppfylt i fremstillingen av vare under tolltariffen kapittel 50 til 60, posisjon 63.01 til 63.05 og underposisjonene 63.07.10 og 63.07.90 dersom den totale vekten av alt garn eller vevnad ikke overstiger 10 prosent av varens totale vekt.

(6) I frihandelsavtalen EFTA–Canada får råvare fra sjøfiske og andre råvarer som er tatt fra havet, havbunnen eller havundergrunnen av et fartøy tilhørende en ikke avtalepart opprinnelse dersom varen gjennomgår tilstrekkelig bearbeiding utenfor norsk territorium på et fabrikkskip registrert, anmeldt eller listeført i Norge, og som fører norsk flagg.

~~§ 8-4-6. Utilstrekkelig bearbeiding i Norge~~

(1) Med unntak av tilfellene i tredje ledd anses følgende som utilstrekkelig bearbeiding i Norge selv om vilkårene i § 8-4-5 er oppfylt:

- a) behandling som har til hensikt å holde varen i sin opprinnelige tilstand under transport eller lagring,
- b) frysing eller tining,
- c) deling eller sammenstilling av kolloi,
- d) vasking, rensing, fjerning av støv, oksydering, olje, maling eller andre belegg,
- e) stryking eller pressing av tekstiler,
- f) enkel maling og polering,

- g) avskalling, hel eller delvis bleking, polering og glasering av korn og ris,
- h) farging av sukker eller fremstilling av sukkerbiter,
- i) skrelling, fjerning av steiner og skall av frukt, nøtter og grønnsaker,
- j) skjerpning, enkel sliping eller enkel oppskjæring,
- k) sikting, utskilling, sammenstilling, sortering, klassifisering, gradering, tilpassing (innbefattet sammenstilling av varer til sortiment eller sett),
- l) enkel fylling i flasker, bokser, flakonger, sekker, etuier, esker, festing til plater eller planker, og all annen enkel emballering,
- m) anbringelse eller trykking av merker, etiketter, logoer eller andre lignende kjennemerker på varer eller deres emballasje,
- n) enkel blanding av varer, også av forskjellige slag,
- o) enkel montering av deler av artikler til en komplett artikkel eller demontering av varer til deler,
- p) slakting av dyr,
- q) kombinasjon av to eller flere av de behandlinger som er angitt i bokstav a til p.

(2) Når det skal avgjøres om den bearbeiding som varen har gjennomgått skal anses som utilstrekkelig etter første ledd, skal alle behandlinger som er utført på varen vurderes samlet.

(3) I frihandelsavtalen EFTA-Canada er følgende bearbeiding å anse som utilstrekkelig:

- a) endret klassifisering i tolltariffen som følge av demontering av en vare i dens deler,
- b) endret klassifisering i tolltariffen som følge av endring av varens sluttbruk,
- e) endret klassifisering i tolltariffen som følge av utskillelse av en eller flere råvarer eller komponenter fra en kunstig blanding,
- d) endret klassifisering i tolltariffen som følge av innpakking eller ompakking av varen.

§ 8-4-7. *Én vare—den kvalifiserende enhet*

— Opprinnelse vurderes for hver vare (den kvalifiserende enhet). Den kvalifiserende enhet skal være den bestemte vareenhet som legges til grunn ved klassifiseringen av en vare i tolltariffen. Dersom en vare består av en gruppe eller samling av varer klassifisert i én posisjon i tolltariffen, utgjør alt den kvalifiserende enhet. Dersom en sending består av et antall like varer som klassifiseres under samme posisjon, skal hver enkelt vare vurderes for seg. Dersom emballasje er inkludert sammen med varen i klassifiseringen som følge av de alminnelige fortolkningsregler i tolltariffen, må emballasjen også tas med ved bestemmelse av opprinnelse.

~~§ 8-4-8. Tilbehør, reservedeler og verktøy~~

~~— Tilbehør, reservedeler og verktøy som er sendt sammen med en utrustning, maskin, apparat eller transportmiddel, skal anses som én vare. Dette gjelder bare dersom tilbehøret mv. er standardutstyr som ikke er særskilt fakturert.~~

~~§ 8-4-9. Varer i sett~~

~~(1) Varer som etter tolltariffens alminnelige fortolkningsregler er i sett, anses som opprinnelsesvare dersom alle komponentene i settet er opprinnelsesvarer. Sett som består av både opprinnelsesvarer og varer uten opprinnelse, anses som opprinnelsesvare dersom verdien av varer uten opprinnelse ikke overstiger 15 prosent av settets pris fra fabrikk.~~

~~(2) I frihandelsavtalen EFTA-Canada anses varer som etter tolltariffens alminnelige fortolkningsregler er i sett som opprinnelsesvare dersom alle komponentene i settet, inkludert innpakkingsmaterialer og beholdere, er opprinnelsesvarer. Sett som består av både opprinnelsesvarer og varer uten opprinnelse, anses som opprinnelsesvare dersom~~

- ~~a) minst en av komponentene i settet eller alle innpakkingsmaterialene og beholderne har opprinnelse, og~~
- ~~b) verdien av varer uten opprinnelse ikke overstiger 25 prosent av settets pris fra fabrikk.~~

~~§ 8-4-10. Nøytrale elementer~~

~~— Ved vurdering av varens opprinnelse, skal det ikke tas hensyn til følgende elementer som er anvendt ved fremstillingen og bearbeidingen av varen:~~

- ~~a) energi og drivstoff~~
- ~~b) anlegg og utstyr~~
- ~~c) maskiner og verktøy~~
- ~~d) andre anvendte varer som ikke inngår og som ikke er forutsatt å inngå i den endelige varen eller i den endelige sammensetning av varen.~~

~~§ 8-4-11. Bearbeiding i utlandet før utførsel fra Norge~~

~~(1) Vare med opprinnelse i Norge mister sin opprinnelsesstatus dersom varen før utførsel fra Norge er bearbeidet i land som ikke er part i den aktuelle frihandelsavtalen eller omfattet av kumulasjonsreglene i den aktuelle frihandelsavtalen, jf. § 8-4-12.~~

~~(2) Varen opprettholder likevel sin opprinnelse dersom~~

- ~~a) varen er omfattet av tolltariffen kapittel 1 til 49 og 64 til 97,~~
- ~~b) bearbeidingen i slike land ikke har tilført varen en total merverdi over 10 prosent av varens pris fra fabrikk,~~
- ~~c) varen under bearbeidingen ikke er tilført råvarer uten opprinnelse som overstiger prosentsatsen fastsatt i prosesslisten tilknyttet den aktuelle frihandelsavtale, jf. § 8-4-5, og~~
- ~~d) det kan dokumenteres at varen som gjeninnføres tidligere er utført fra Norge.~~

(3) Annet ledd gjelder ikke frihandelsavtalen EFTA-Canada.

~~§ 8-4-12. Opprinnelse som følge av kumulasjon~~

— Følgende bestemmelser om kumulasjon i frihandelsavtalene gjelder som forskrift:

- a) ~~avtalen om opprettelse av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, EØS-avtalen Protokoll 4, artikkel 2 og 3~~
- b) ~~konvensjonen om opprettelse av Det europeiske frihandelsforbund (EFTA) Vedlegg A, artikkel 2 og 3~~
- e) ~~handelsavtalen EF-Norge Protokoll 3, artikkel 2, 3 og 4~~
- d) ~~frihandelsavtalen EFTA-Albania Protokoll B, artikkel 3 og 4~~
- e) ~~frihandelsavtalen EFTA-Canada Vedlegg C, artikkel 2 og 21~~
- f) ~~frihandelsavtalen EFTA-Chile Vedlegg I, artikkel 2 og 3~~
- g) ~~frihandelsavtalen EFTA-Egypt Protokoll B, artikkel 2, 3 og 4~~
- h) ~~frihandelsavtalen EFTA-Hongkong Vedlegg IV artikkel 6~~
- i) ~~frihandelsavtalen EFTA-Israel Protokoll B, artikkel 2, 3 og 4~~
- j) ~~frihandelsavtalen EFTA-Jordan Protokoll B, artikkel 2, 3 og 4~~
- k) ~~frihandelsavtalen EFTA-Kroatia Vedlegg III, artikkel 2 og 3~~
- l) ~~frihandelsavtalen EFTA-Libanon Protokoll B, artikkel 2, 3 og 4~~
- m) ~~frihandelsavtalen EFTA-Makedonia Protokoll B, artikkel 2 og 3~~
- n) ~~frihandelsavtalen EFTA-Marokko Protokoll B, artikkel 2, 3 og 4~~
- o) ~~frihandelsavtalen EFTA-Mexico Vedlegg I, artikkel 2 og 3~~
- p) ~~interim frihandelsavtale EFTA-PLO på vegne av Den palestinske selvstyremyndighet Protokoll B, artikkel 2 og 3~~
- q) ~~frihandelsavtalen EFTA-Den sørafrikanske tollunion SACU Vedlegg V, artikkel 2 og 3~~
- r) ~~frihandelsavtalen EFTA-Serbia Protokoll B, artikkel 3 og 4~~
- s) ~~frihandelsavtalen EFTA-Singapore Vedlegg I, artikkel 2 og 3~~
- t) ~~frihandelsavtalen EFTA-Sør-Korea Vedlegg I, artikkel 2 og 3~~
- u) ~~frihandelsavtalen EFTA-Tunisia Protokoll B, artikkel 2, 3 og 4~~
- v) ~~frihandelsavtalen EFTA-Tyrkia Protokoll B, artikkel 2, 3 og 4~~
- w) ~~frihandelsavtalen Norge-Færøyene Vedlegg 3, artikkel 2, 3 og 4.~~

§ 8-4-2 *Krav til fysisk eller bokføringsmessig atskillelse* **§ 8-4-13.** *Fysisk atskillelse av produkter som vilkår for opprinnelse*

(1) Dersom det senere skal utstedes opprinnelsesbevis ved fremstilling av produkter, skal materialer med ulik opprinnelsesstatus lagres fysisk atskilt. Tilsvarende gjelder for de fremstilte produktene.

§ 8-4-14. *Lettelser i kravet til fysisk atskillelse*

(2)(4) Tollmyndighetene kan gi en produksjonsenhet generell tillatelse til lettelse fra ~~frihandelsavtalenes krav~~ kravet til fysisk atskillelse for materialer etter § 8-4-13. Materialer med ulik opprinnelsesstatus må i så fall atskilles i et eget regnskap (bokføringsmessig atskillelse).

(3)(2) Tillatelse til bokføringsmessig atskillelse innebærer at produksjonsenheten kan utstede opprinnelsesbevis for fremstilte produkter tilsvarende den mengden materialer med opprinnelsesstatus etter § 8-4-1 § 8-4-2 som produksjonsenheten til en hver tid har tilgjengelig.

(4)(3) Det er et vilkår for å få tillatelse til bokføringsmessig atskillelse at

- a) produksjonsenheten foretar bearbeiding eller foredling av ~~produkter~~ materialer i større grad enn det som er nevnt i ~~frihandelsavtalenes bestemmelser om utilstrekkelig bearbeiding eller foredling~~ § 8-4-6
- b) lagring av ~~produktene~~ i samsvar med § 8-4-13 ~~materialene~~ vil medføre store kostnader eller betydelige ulemper ut fra produksjonsforholdene, varespekter mv. ved produksjonsenheten, og
- c) det foreligger et logistikk-system og et regnskapssystem som sikrer tollmyndighetenes muligheter for kontroll.

(5)(4) Regnskapet for bokføringsmessig atskillelse skal enten føres slik at beholdningen av fremstilte produkter regnskapsføres ved ferdigstillelsen av produktet eller ved at beholdningen av fremstilte produkter regnskapsføres ved utstedelse av opprinnelsesbeviset tilknyttet produktet.

(6)(5) Søknad om tillatelse til bokføringsmessig atskillelse må i tillegg til opplysninger om vilkårene i tredje ledd inneholde opplysninger om

- a) produksjonsenheten ønsker å regnskapsføre fremstilte produkter med opprinnelse i forbindelse med produksjon eller salg jf. fjerde ledd, og
- b) om produksjonsenheten ønsker å benytte ~~frihandelsavtalenes toleranseregulering~~ § 8-4-5 tredje ledd i forbindelse med produksjonen (til og med 10 prosent materialer uten opprinnelsesstatus).

(7)(6) Underliggende dokumentasjon av opplysningene i regnskapet for bokføringsmessig atskillelse skal oppbevares som fastsatt i § 4-12-1.

(8)(7) For tilbaketrekking og endring av tillatelsen gjelder § 3-1-19 tilsvarende.

~~§ 8-4-15. Direkte transport~~

(1) ~~Opprinnelsesvare som transporteres direkte mellom land som omfattes av den enkelte frihandelsavtale opprettholder sin opprinnelse.~~

(2) ~~Varen kan også transporteres gjennom andre lands territorier. Vilårene om dette i frihandelsavtalene gjelder som forskrift:~~

- a) ~~avtalen om opprettelse av Det Europeiske Økonomiske Samarbeidsområde, EØS-avtalen Protokoll 4, artikkel 12~~
- b) ~~konvensjonen om opprettelse av Det Europeiske Frihandelsforbund (EFTA) Vedlegg A,~~

artikkel 13

- e) ~~handelsavtalen EF-Norge~~ Protokoll 3, artikkel 12
- d) ~~frihandelsavtalen EFTA-Albania~~ Protokoll B, artikkel 13
- e) ~~frihandelsavtalen EFTA-Canada~~ Vedlegg C, artikkel 14
- f) ~~frihandelsavtalen EFTA-Chile~~ Vedlegg I, artikkel 12
- g) ~~frihandelsavtalen EFTA-Egypt~~ Protokoll B, artikkel 13
- h) ~~frihandelsavtalen EFTA-Hongkong~~ Vedlegg IV artikkel 11
- i) ~~frihandelsavtalen EFTA-Israel~~ Protokoll B, artikkel 13
- j) ~~frihandelsavtalen EFTA-Jordan~~ Protokoll B, artikkel 13
- k) ~~frihandelsavtalen EFTA-Kroatia~~ Vedlegg III, artikkel 14
- l) ~~frihandelsavtalen EFTA-Libanon~~ Protokoll B, artikkel 13
- m) ~~frihandelsavtalen EFTA-Makedonia~~ Protokoll B, artikkel 13
- n) ~~frihandelsavtalen EFTA-Marokko~~ Protokoll B, artikkel 13
- o) ~~frihandelsavtalen EFTA-Mexico~~ Vedlegg I, artikkel 13
- p) ~~frihandelsavtalen EFTA-Montenegro~~ Konvensjonen om felles preferanseopprinnelsesregler for Europa og statene ved Middelhavet, Rundskriv, Tillegg I artikkel 12
- q) ~~frihandelsavtalen EFTA-Peru~~ Vedlegg V, artikkel 14
- r) ~~interim frihandelsavtale EFTA-PLO på vegne av Den palestinske selvstyremyndighet~~ Protokoll B, artikkel 13
- s) ~~frihandelsavtalen EFTA-Den sørafrikanske tollunion SACU~~ Vedlegg V, artikkel 12
- t) ~~frihandelsavtalen EFTA-Serbia~~ Protokoll B, artikkel 13
- u) ~~frihandelsavtalen EFTA-Singapore~~ Vedlegg I, artikkel 14
- v) ~~frihandelsavtalen EFTA-Sør Korea~~ Vedlegg I, artikkel 14
- w) ~~frihandelsavtalen EFTA-Tunisia~~ Protokoll B, artikkel 13
- x) ~~frihandelsavtalen EFTA-Tyrkia~~ Protokoll B, artikkel 13
- y) ~~frihandelsavtalen EFTA-Ukraina~~ Protokoll om opprinnelsesregler, artikkel 14
- z) ~~frihandelsavtalen Norge-Færøyene~~ Vedlegg 3, artikkel 13.

(3) Tollmyndighetene kan kreve nærmere dokumentasjon for at vilkårene i annet ledd er oppfylt.

§ 8-4-16. Utstillinger

(1) Opprinnelsesvare som er sendt for utstilling i et land som ikke er part i den aktuelle frihandelsavtalen, og som etter utstillingen blir solgt for å bli innført til et land som er part i den aktuelle frihandelsavtalen, opprettholder sin opprinnelse dersom

- a) en eksportør har sendt varen fra en avtalepart til det land hvor utstillingen er holdt og har utstilt den der,
- b) denne eksportøren har solgt eller på annen måte overdratt varen til en person i en annen avtalepart,
- c) varen er blitt sendt under utstillingen eller umiddelbart etterpå og i samme stand som da den ble sendt til utstillingen, og
- d) varen etter den ble sendt til utstillingen har ikke vært brukt til andre formål enn demonstrasjon på utstillingen.

~~(2) Utstillinger som organiseres til private formål i butikker og forretningslokaler med sikte på salg av ufortollede varer, omfattes ikke av bestemmelsen.~~

~~§ 8-4-17. § 8-4-3~~ *Opprinnelsesbevis ved utførsel – frihandelsavtaler*

~~(1) Ved utførsel av opprinnelsesvare kan det, i samsvar med bestemmelsene i den aktuelle frihandelsavtalen, utstedes følgende dokumenter som dokumentasjon for produktets vares opprinnelse:~~

- ~~a) varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED, attestert av norske tollmyndigheter, jf. § 8-4-18, jf. andre til femte ledd, eller~~
- ~~b) Opprinnelseserklæring Erklæring om vares opprinnelse (opprinnelseserklæring), jf. sjette ledd. jf. § 8-4-19 og § 8-4-20.~~

~~(2) Det kan ikke utstedes opprinnelsesbevis dersom det er gitt midlertidig tollfritak etter tolloven § 6-3 første ledd og § 6-4 første ledd for materialer uten opprinnelse som er brukt i fremstillingen av produktet. Det kan heller ikke utstedes opprinnelsesbevis dersom det er gitt refusjon for toll for materialer uten opprinnelse som er brukt i fremstillingen av produktet, jf. § 11-1-1. Dette gjelder ikke dersom annet er fastsatt i den enkelte frihandelsavtale.~~

~~§ 8-4-18. Varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED~~

~~(2)(1) Varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED fylles ut og underskrives av eksportøren og attesteres av tollmyndighetene før utførsel.~~

~~(3)(2) Varesertifikat kan utstedes etter at produktet er utført dersom~~

- ~~a) sertifikatet ikke ble utstedt på utførselstidspunktet på grunn av feil, utilsiktede forsømmelser eller på grunn av spesielle forhold, eller~~
- ~~b) et utstedt varesertifikat ikke ble akseptert ved innførselen av tekniske årsaker.~~

~~(4)(3) Tollmyndighetene kan etter søknad utstede et duplikat ved tyveri, tap eller ødeleggelse av et varesertifikat. Duplikatet skal påføres datoen for utstedelse av det originale varesertifikatet EUR.1 eller EUR-MED og skal ha gyldighet fra samme dato.~~

~~(5)(4) Dersom opprinnelsesvarer opprinnelsesprodukter er under tollmyndighetenes kontroll, kan det originale varesertifikatet erstattes med ett eller flere varesertifikater dersom alle eller noen av disse produktene skal sendes et annet sted i Norge eller til et land som er part i den aktuelle frihandelsavtalen. Varesertifikatet må attesteres av tollmyndighetene.~~

~~§ 8-4-19. Opprinnelseserklæring (fakturaerklæring)~~

~~(1) Ved utførsel av opprinnelsesvare kan opprinnelseserklæring (fakturaerklæring) utferdiges av~~

- ~~a) enhver eksportør dersom verdien av opprinnelsesvarer i sendingen ikke overstiger 50 000 norske kroner,~~
- ~~b) en godkjent eksportør uansett sendingens verdi, jf. § 8-4-20.~~

~~(2) Ved utførsel til Canada, Singapore og Sør-Korea kan opprinnelseserklæring utferdiges av enhver eksportør uavhengig av sendingens verdi.~~

(6) Opprinnelseserklæring om vares opprinnelse påføres utførselsfakturaen eller et annet handelsdokument. Erklæringen skal ha følgende ordlyd, eller tilsvarende ordlyd på et annet språk godkjent i den aktuelle frihandelsavtale: «Eksportøren av produktene omfattet av dette dokument erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har norsk preferanseopprinnelse, eventuelt EØS-preferanseopprinnelse ~~EØS-preferanseopprinnelse~~». Alternativet EØS-preferanseopprinnelse skal brukes når produktet har opprinnelse i EØS og skal utføres til et EØS-land. Ved gjenutførsel av produkter med opprinnelse i andre avtaleland, skal det respektive landet angis som opprinnelsesland. ~~Fakturaerklæringen~~ Opprinnelseserklæringen skal underskrives av eksportøren eller en person som opptrer på vegne av eksportøren. **En opprinnelseserklæring kan utferdiges av eksportøren etter utførselen under forutsetning av at den blir fremlagt for importlandet senest tre år etter importtidspunktet for produktene som det refererer til.**

~~(4) Det skal utferdiges opprinnelseserklæring for hver sending. I frihandelsavtalen EFTA-Canada kan det utferdiges opprinnelseserklæring for flere sendinger med identiske opprinnelsesvarer til samme importør innenfor en periode på tolv måneder.~~

~~§ 8-4-4~~ § 8-4-20. Godkjent eksportør

(1) Tollmyndighetene kan gi en eksportør generell tillatelse til å utferdige opprinnelseserklæring, jf. § 8-4-3 sjette ledd, uansett verdi, jf. § 8-4-17, av de aktuelle produktene (godkjent eksportør).

(2) Tollmyndighetene kan gi en godkjent eksportør generell tillatelse til unntak fra kravet i § 8-4-3 sjette ledd ~~§ 8-4-19~~ til underskrift på opprinnelseserklæringer.

(3) Vilkårene i § 3-1-18 annet ledd gjelder tilsvarende for tillatelser etter første og annet ledd. Det er i tillegg et vilkår at eksportøren

- a) ofte foretar utførsel av produkter under en frihandelsavtale, og
- b) bruker skjema RD 0003 ved søknad om tillatelse.

(4) Opprinnelseserklæringer som er utstedt av en eksportør som har fått tillatelse etter første eller annet ledd skal påføres tollmyndighetenes autorisasjonsnummer.

(5) For tilbaketrekking og endring av tillatelse gjelder § 3-1-19 tilsvarende.

~~§ 8-4-5~~ § 8-4-21. Kontroll av opprinnelsesbevis

(1) Tollmyndighetene kan kreve at eksportøren dokumenterer at produkt ~~vare~~ som det er utstedt opprinnelsesbevis for, er opprinnelsesprodukt ~~opprinnelsesvare~~, jf. § 8-4-1 ~~§ 8-4-2~~.

(2) Dersom et produkt ~~vare~~ som det er utstedt opprinnelsesbevis for, er fremstilt av materialer ~~råvarer~~ med opprinnelse som eksportøren har kjøpt fra andre norske virksomheter, kan tollmyndighetene kreve at det også for disse ~~varene~~ materialene dokumenteres opprinnelsesstatus. Slik dokumentasjon kan være en erklæring om materialenes ~~varenes~~ opprinnelse fra leverandøren (leverandørerklæring).

§ 8-4-6 ~~§ 8-4-22.~~ *Leverandørerklæring*

(1) **For materialer nevnt i § 8-4-5 annet ledd kan det utferdiges en leverandørerklæring om opprinnelsesstatus for den enkelte vareleveranse.** ~~Det kan utferdiges en leverandørerklæring om varens opprinnelsesstatus for den enkelte vareleveranse.~~ Med leverandørerklæringen skal det følge en faktura eller et annet handelsdokument. Leverandørerklæringen skal ha følgende ordlyd: « Leverandøren av produktene omfattet av dette dokument**et**, erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har norsk **preferanseopprinnelse**, alternativt **EØS-preferanseopprinnelse** ~~EØS-preferanseopprinnelse~~ ». Alternativet EØS-preferanseopprinnelse skal brukes dersom produktet har opprinnelse i EØS og skal utføres til et EØS-land. Ved leveranse av produkt med opprinnelse i andre avtaleland, skal det respektive land angis som opprinnelsesland. Tollmyndighetene kan kreve ~~en~~ at leverandøren legger frem nærmere dokumentasjon for at produktet er **et opprinnelsesvareprodukt**, jf. **§ 8-4-1** ~~§ 8-4-2~~.

(2) Norsk leverandør av produkt uten opprinnelse kan utferdige en leverandørerklæring som viser den bearbeiding**en eller foredlingen** av produktet som har vært foretatt hos leverandøren, og eventuell verdi som er tilført ved bearbeiding**en eller foredlingen**. Tilsvarende gjelder utenlandske leverandører i land som Norge har frihandelsavtale med. For produkt som skal utføres innenfor EØS-området, kan det utstedes en leverandørerklæring som dekker flere sendinger av samme type produkter, dersom leverandøren regelmessig selger produkter undergitt samme bearbeiding eller foredling til en bestemt kunde.

§ 8-4-7 ~~§ 8-4-23.~~ *Oppbevaring av dokumentasjon for opprinnelse* ~~opprinnelsesbevis mv.~~

Oppbevaringsplikten i § 4-12-1 gjelder tilsvarende for

- a) eksportør som utsteder varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED, eller utferdiger opprinnelseserklæring,
- b) leverandør som avgir leverandørerklæring etter **§ 8-4-5 annet ledd** ~~§ 8-4-22~~.

5.3.2 **Opprinnelsesregler for GSP** ~~Opprinnelse ved gjenutførsel – det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP)~~

§ 8-4-30. *Vilkår for preferansetollbehandling i utlandet ved gjenutførsel av GSP-vare fra Norge*

Et produkt fra et GSP-land kan oppnå preferansetollbehandling ~~i Det europeiske felleskap, Sveits eller Tyrkia ved gjenutførsel fra Norge~~ dersom

- a) produktet har opprinnelse i et GSP-land, jf. § 8-4-31, og
- b) opprinnelsen er dokumentert jf. § 8-4-41 og § 8-4-42.

§ 8-4-31. *Produkt med opprinnelse i GSP-land*

(1) Følgende produkter anses å ha opprinnelse i et GSP-land:

- a) produkt som er fremstilt i sin helhet i landet, jf. § 8-4-32, eller

b) produkt som er fremstilt i landet av andre produkter enn de som er nevnt under bokstav a, dersom disse er tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet i landet, jf. § 8-4-33 til § 8-4-39.

(2) Produkt med opprinnelse i Norge, **Den europeiske union** ~~Det europeiske fellesskap~~ **eller Sveits**, ~~Sveits eller Tyrkia~~ og som utføres til et GSP-land, skal anses å ha opprinnelse i GSP-landet dersom produktet er bearbeidet **eller foredlet** der i større grad enn det som er nevnt i § 8-4-34.

(3) Når det skal avgjøres om et produkt har opprinnelse i Norge, **Den europeiske union** ~~Det europeiske fellesskap~~, ~~Sveits eller Tyrkia~~ **eller Sveits**, gjelder første ledd tilsvarende.

§ 8-4-32. Produkt fremstilt i sin helhet i GSP-land

~~(1) § 8-4-4 gjelder tilsvarende for produkt med opprinnelse i et GSP-land.~~

~~(2) Fartøy, herunder fabrikkskip som opererer på det åpne hav der fangsten bearbeides om bord, skal anses som en del av territoriet til GSP-landet de tilhører dersom vilkårene i § 8-4-4 annet ledd er oppfylt.~~

(1) Følgende varer anses som fremstilt i sin helhet i GSP-landet:

- a) mineralsk råvare utvunnet av landets jord eller havbunn,
- b) vegetabilsk råvare høstet her,
- c) levende dyr født og alet her,
- d) råvare av levende dyr alet her,
- e) råvare fra jakt, fangst og fiske drevet her,
- f) råvare fra sjøfiske og andre råvarer tatt opp av havet utenfor landets territorialfarvann av landets fartøyer,
- g) vare fremstilt på landets fabrikkskip utelukkende av råvarer nevnt i bokstav f,
- h) brukt gjenstand innsamlet her som bare er egnet for gjenvinning av råmaterialer,
- i) avfall og skrap fra produksjonsvirksomhet som har funnet sted her,
- j) råvare utvunnet fra havbunnen eller havundergrunnen utenfor landets sjøterritorium, forutsatt at landet har enerett til å utnytte denne havbunnen eller havundergrunnen,
- k) vare som er fremstilt i Norge utelukkende av varer nevnt i bokstav a til j.

(2) Varer nevnt i første ledd bokstav f og g anses fremstilt i sin helhet i Norge dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) fartøyet er registrert eller anmeldt i Norge og fører norsk flagg,
- b) fartøyet eies av statsborgere i Norge med over 50 prosent eierandel eller av et selskap med hovedsete her. Selskapets administrerende direktør, styrets eller representantskapets formann og flertallet av medlemmene i disse organene må være statsborgere her. For ansvarlige selskaper eller selskaper med begrenset ansvar må minst halvparten av kapitalen tilhøre landet eller offentlige sammenslutninger eller statsborgere i Norge,
- c) fartøysfører og fartøyets offiserer er statsborgere i Norge, og
- d) minst 75 prosent av besetningen er statsborgere i Norge.

§ 8-4-33. *Tilstrekkelig bearbeiding eller foredling i GSP-land – prosessliste*

(1) Produkter nevnt i kolonne 1 og 2 i vedlegg 6 (prosesslisten) anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet bearbeiding i et GSP-land dersom vilkårene i kolonne 3 i prosesslisten er oppfylt.

(2) De innledende anmerkninger i prosesslisten (~~vedlegg 6~~) gjelder for alle fremstilte produkter hvor det er brukt materialer uten opprinnelse.

(3) Selv om vilkårene i annet ledd ikke er oppfylt kan materialer uten opprinnelse likevel brukes i fremstilling av produkter under tolltariffen kapittel 1 til 49 og 64 til 97 dersom produktets samlede verdi eller vekt ikke overstiger

- (a) 15 prosent av materialenes totale vekt for produkter i kapittel 2 og 4 til 24 (bortsett fra bearbeidede eller foredledede fiskeprodukter i kapittel 16)
- (b) 15 prosent av materialenes totale verdi av produktets pris fra fabrikk, og
- (c) ingen prosentsatser fastsatt i prosesslisten for maksimal verdi av materialer uten opprinnelse, overskrides.

§ 8-4-34. *Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling i GSP-land*

(1) Følgende behandlinger anses som utilstrekkelig bearbeiding eller foredling selv om vilkårene i § 8-4-33 er oppfylt:

- a) behandling som har til hensikt å holde produktet i sin opprinnelige tilstand under transport eller lagring,
- b) frysing eller tining,
- c) deling eller sammenstilling av kolli,
- d) vasking, rensing, fjerning av støv, oksydering, olje, maling eller andre belegg,
- e) stryking eller pressing av tekstiler,
- f) enkel maling og polering,
- g) avskalling, hel eller delvis bleking, polering og glasering av korn og ris,
- h) farging av sukker eller fremstilling av sukkerbiter,
- i) skrelling, fjerning av steiner og skall av frukt, nøtter og grønnsaker,
- j) skjerpning, enkel sliping eller enkel oppskjæring,
- k) sikting, utskilling, sammenstilling, sortering, klassifisering, gradering, tilpassing (innbefattet sammenstilling av varer til sortiment eller sett),
- l) enkel fylling i flasker, bokser, flakonger, sekker, etuier, esker, festing til plater eller planker, og all annen enkel emballering,
- m) anbringelse eller trykking av merker, etiketter, logoer eller andre lignende kjennemerker på varer eller deres emballasje,
- n) enkel blanding av varer, også av forskjellige slag,
- o) enkel montering av deler av artikler til en komplett artikkel eller demontering av varer til deler,

- p) slakting av dyr,
 q) kombinasjon av to eller flere av de behandlinger som er angitt i bokstav a til p.

(2) Når det skal avgjøres om den bearbeidingen eller foredlingen som produktet har gjennomgått skal anses som tilstrekkelig etter første ledd, skal alle behandlingene vurderes samlet.

Ved vurderingen av hva som skal anses som tilstrekkelig bearbeiding i et GSP-land gjelder ~~§ 8-4-6 tilsvarende.~~

§ 8-4-35. *Kumulasjon* ~~Regional kumulasjon~~

(1) Materialer fra Norge, Den europeiske union eller Sveits anses å ha opprinnelse i et GSP-land hvis det ferdige produktet er blitt fremstilt der ved inkorporering av materialer med opprinnelse i Norge, Den europeiske union eller Sveits, forutsatt at den bearbeidingen eller foredlingen som er foretatt på produktet i GSP-landet, går utover bestemmelsene fastsatt i § 8-4-35. Det er ikke nødvendig at slike materialer har gjennomgått tilstrekkelig bearbeiding eller foredling.

(2)(1) Asean-gruppen (Brunei, Filippinene, Indonesia, Kambodsja, Den demokratiske folkerepublikken Laos, Malaysia, Myanmar, Singapore, Thailand og Vietnam) og SAARC-gruppen (Bangladesh, Butan, India, Maldivene, Nepal, Pakistan og Sri Lanka) gis unntak fra bestemmelsene om opprinnelse i § 8-4-31 første ledd bokstav b.

(3)(2) Dersom et produkt med opprinnelse i et land som er medlem av Asean-gruppen eller SAARC-gruppen, bearbeides **eller foredles** i et annet land i gruppen, skal produktet anses å ha opprinnelse i det landet hvor den siste bearbeidingen **eller foredlingen** har funnet sted. Dette gjelder bare dersom verdiøkningen i dette landet er større enn den høyeste verdien av de anvendte produktene med opprinnelse i hvert av de andre landene i gruppen, og den bearbeidingen **eller foredlingen** som har funnet sted i landet er mer omfattende enn de behandlingene som er nevnt i § 8-4-34. Med verdiøkning menes produktets pris fra fabrikk fratrukket tollverdien av ~~hvert av de anvendte opprinnelsesvarer~~ **opprinnelsesproduktene** fra andre land i gruppen.

(4)(3) Dersom vilkårene i ~~annet~~ **tredje** ledd ikke er oppfylt, skal produktet anses å ha opprinnelse i det landet i den regionale sammenslutningen som har bidratt med den høyeste verdien av de opprinnelses**produktene** ~~varerne~~ som kommer fra andre land i sammenslutningen.

(5)(4) Produkt med opprinnelse i et land i en regional sammenslutning som utføres til Norge fra et annet land i den samme sammenslutningen uten der å ha gjennomgått bearbeiding **eller foredling** utover de behandlinger som er nevnt i § 8-4-34, beholder sin opprinnelse. Produkt med opprinnelse i et land i en regional sammenslutning kan uten hensyn til § 8-4-38 transporteres gjennom et annet land i sammenslutningen, også om ytterligere bearbeiding **eller foredling** finner sted der.

(6)(5) ~~Produkter~~ **Varer som hører** under **kapitlene 1-24 i tolltariffen** ~~kapittel 1-24~~ er unntatt fra regional kumulasjon innenfor SAARC-gruppen.

§ 8-4-36. Ett produkt ~~En vare~~ – den kvalifiserende enhet

(1) Ved bruk av bestemmelsene i denne forskriften skal den kvalifiserende enhet være det bestemte produktet som gir produktet dets karakter ved bestemmelse av klassifisering i henhold til Det harmoniserte system.

(2) Det følger at

- a) når et produkt bestående av en gruppe eller samling av artikler er klassifisert i henhold til Det harmoniserte system i én posisjon, utgjør alt den kvalifiserende enhet,
- b) når en sending består av et antall like produkter som klassifiseres under samme posisjon i Det harmoniserte system, må hvert enkelt produkt vurderes hver for seg ved bruk av bestemmelsene i forskriften.

(3) Når emballasje er inkludert sammen med produktet i klassifiseringsøyemed i henhold til alminnelige fortolkningsregel 5 i Det harmoniserte system, skal også denne tas med ved bestemmelse av opprinnelse.

~~–Opprinnelse vurderes for hver vare (den kvalifiserende enhet). Vurderingen av hva som anses som én vare avgjøres av klassifiseringen av varen i tolltariffen. § 8-4-7 gjelder tilsvarende.~~

§ 8-4-37. Tilbehør, produkter ~~varer~~ i sett, nøytrale elementer mv.

(1) Tilbehør, reservedeler og verktøy som er sendt sammen med en utrustning, maskin, apparat eller transportmiddel, skal anses som ett produkt. Dette gjelder bare dersom tilbehøret mv. er standardutstyr som ikke er særskilt fakturert.

(2) Produkter som etter Det harmoniserte systems alminnelige fortolkningsregler er i sett, anses som opprinnelsesprodukt dersom alle komponentene i settet er opprinnelsesprodukter. Sett som består av både opprinnelsesprodukter og varer uten opprinnelse, anses som opprinnelsesprodukt dersom verdien av varer uten opprinnelse ikke overstiger 15 prosent av settets pris fra fabrikk.

(3) Ved vurderingen av produktets opprinnelse, skal det ikke tas hensyn til følgende elementer som er brukt ved fremstillingen og bearbeidningen eller foredlingen av produktet:

- a) energi og drivstoff
- b) anlegg og utstyr
- c) maskiner og verktøy
- d) andre varer som ikke inngår og som ikke er forutsatt å inngå i det endelige produktet eller i den endelige sammensetningen av produktet.

~~Ved vurdering av om det foreligger GSP opprinnelse gjelder § 8-4-8 om tilbehør, reservedeler og verktøy, § 8-4-9 om varer i sett og § 8-4-10 om nøytrale elementer tilsvarende.~~

§ 8-4-38. Direkte transport

- (1) Opprinnelsesproduktvarer som transporteres direkte mellom GSP-land og Norge, opprettholder sin opprinnelse. Produktene anses å være sendt direkte når de
- er transportert uten å passere gjennom andre lands territorium,
 - utgjør én sending og er transportert gjennom andre lands territorier enn det som tilhører vedkommende GSP-land, forutsatt at de har vært under tollmyndighetenes kontroll, og at de der ikke har gjennomgått annen behandling enn lossing, lasting, ~~oppdeling av forsendelser~~ eller annen behandling med sikte på å bevare dem i god tilstand,
 - er transportert i rørledninger gjennom andre lands territorier,
 - har opprinnelse i en regional sammenslutning og er transportert gjennom territorium tilhørende andre land i den samme regionale sammenslutningen i tilfeller hvor § 8-4-35 brukes, uansett om ytterligere bearbeiding eller foredling finner sted der, eller
 - er transportert gjennom territorium tilhørende **Den europeiske union** ~~Det europeiske fellesskap, eller Sveits, eller Tyrkia~~ med eller uten midlertidig lagring på disse territoriene, og deretter er reeksportert til Norge eller det berørte GSP-land i sin helhet eller i form av delsendinger, forutsatt at de har vært under tollmyndighetenes kontroll, og at de der ikke har gjennomgått annen behandling enn **lossing, lasting, oppdeling av forsendelser eller annen behandling med sikte på å bevare dem i god tilstand** ~~nevnt i bokstav b~~.
- (2) Det er et vilkår for opprinnelse at det kan legges frem dokumentasjon for de forholdene produktene har vært oppbevart under i transittlandet.

§ 8-4-39. Utstillinger

- (1) **Et opprinnelsesprodukt** ~~Opprinnelsesvarer~~ som er sendt fra et GSP-land for utstilling i et annet land, og som etter utstillingen blir innført til Norge, skal ved innførselen anses å ha opprinnelse i vedkommende GSP-land når
- en eksportør har sendt **produktet** ~~varerne~~ direkte fra GSP-landet til landet hvor utstillingen er holdt og har utstilt det der,
 - denne eksportøren har solgt eller på annen måte overdratt **produktet** ~~varerne~~ til en mottaker i Norge,
 - produktet** ~~varerne~~ er blitt sendt direkte til Norge under utstillingen eller umiddelbart etterpå, i samme stand som da det ble sendt til utstillingen, og
 - produktet** ~~varerne~~ ikke har vært brukt til andre formål enn demonstrasjon på utstillingen.
- (2) Det er et vilkår for opprinnelse at utstillingens navn og adresse er påført opprinnelsessertifikatet som nevnt i § 8-5-10 annet ledd bokstav a.
- (3) Utstillinger i butikker eller forretningslokaler til private formål med sikte på salg av utenlandske produkter omfattes ikke av bestemmelsen.

§ 8-4-40. Gjeninnførsel av produkt

Produkt Vare som utføres fra et GSP-land eller fra Norge til et annet land, og som senere gjeninnføres, anses ikke som opprinnelsesprodukt med mindre det overfor tollmyndighetene eller andre kompetente myndigheter kan dokumenteres at

- a) vilkårene i § 8-4-35 er oppfylt, eller
- b) det gjeninnførte produktet er det samme som det produktet som ble utført, og at det ikke har gjennomgått noen bearbeiding **eller foredling** utover det som har vært nødvendig for å bevare det i god tilstand.

§ 8-4-41. Unntak fra opprinnelsesbestemmelsene

(1) Tollmyndighetene kan etter søknad gi en eksportør i et minst utviklet land, jf. vedlegg 5, unntak fra opprinnelsesbestemmelsene i § 8-4-31 første ledd bokstav b dersom utviklingen av eksisterende industri eller etableringen av ny industri i landet tilsier dette. Tillatelse kan gis for en periode på inntil to år. Ved vurderingen av om det skal gis unntak skal det blant annet legges vekt på

- a) hvilke muligheter eksisterende industri har til å videreføre eksporten til Norge,
- b) om det er fare for nedleggelse av eksisterende industri i det aktuelle GSP-landet,
- c) om unntak vil medføre betydelige investeringer i GSP-landets industri og om slike investeringer vil muliggjøre at prosessreglene kan oppfylles etter noen tid,
- d) den økonomiske og sosiale virkningene av et unntak, særlig når det gjelder sysselsettingen i det aktuelle GSP-landet og i Norge.

(2) Søknad om unntak skal foruten en beskrivelse av det ferdige produktet inneholde opplysninger om

- a) type og mengde av **materialer** råvarer med opprinnelse i et annet land
- b) produksjonsprosess
- c) tilført merverdi
- d) antall sysselsatte i den berørte virksomheten
- e) forventet utførselsvolum til Norge
- f) andre mulige forsyningskilder for materialer
- g) hvor lang tid det søkes unntak for og årsakene til dette.

§ 8-4-42. Erstatningssertifikat Opprinnelsesbevis ved utførsel **eksport** av produkt med GSP-opprinnelse

(1) Tollmyndighetene kan etter søknad utstede erstatningssertifikat formular A ved ~~gjenutførsel~~ **reeksport** av GSP-produkt til **Den europeiske union** ~~Det europeiske fellesskap~~ **eller Sveits, eller Tyrkia** dersom

- a) opprinnelsen er dokumentert med et formular A attestert av tollmyndighetene eller annen kompetent myndighet i et GSP-land for utførsel til Norge, og

b) produktet i Norge kontinuerlig har vært under tollmyndighetenes kontroll, og at det der ikke har gjennomgått annen behandling enn lossing, lasting, oppdeling av forsendelse eller annen behandling med sikte på å bevare det i god tilstand.

(2) Tollmyndighetene skal på det originale formular A påføre de videresendte produktenes nummer, antall, art og vekter, samt erstatningssertifikatens løpenummer og utstedelsesdato. En kopi av det originale opprinnelsessertifikatet kan vedheftes erstatningssertifikatet. I rubrikken øverst til høyre på erstatningssertifikatet påføres navnet på det landet hvor erstatningssertifikatet utstedes. I rubrikk 4 påføres ordene « REPLACEMENT CERTIFICATE » (engelsk versjon) alternativt « CERTIFICATE DE REMPLACEMENT » (fransk versjon), samt originalsertifikatets serienummer og utstedelsesdato. I rubrikk 1 påføres navnet på den som reeksporterer produktet. Referanse til reeksportørens faktura påføres i rubrikk 10. I rubrikk 2 kan navnet på den endelige varemottakeren påføres. Alle relevante opplysninger fra rubrikkene 3 til 9 i det opprinnelige sertifikatet må overføres til erstatningssertifikatet. I rubrikkene 7 og 9 påføres det aktuelle antall og art samt bruttovekt eller annen mengde. Den tollregionen som utsteder et erstatningssertifikat skal attestere sertifikatet i rubrikk 11. Opplysninger vedrørende opprinnelsesland og bestemmelsesland skal overføres fra det originale opprinnelsessertifikatet og påføres i erstatningssertifikatets rubrikk 12. Rubrikk 12 skal undertegnes av en bemyndiget person i det firmaet som utferdiger erstatningssertifikatet.

§ 8-4-43. Opprinnelsesbevis ved utførsel av produkt med norsk opprinnelse til GSP-land

(1) Ved utførsel av produkt med norsk opprinnelse til et GSP-land med sikte på bearbeiding eller foredling kan det utstedes opprinnelsesbevis for eventuell senere innførsel av det fremstilte produktet til Norge, ~~Den europeiske union Det europeiske fellesskap~~ eller Sveits, Sveits eller Tyrkia. Dersom det fremstilte produktet sendes fra GSP-landet til ~~Den europeiske union Det europeiske fellesskap~~ eller Sveits, Sveits eller Tyrkia, gjelder dette ikke for utførsel av produkter omfattet av tolltariffen kapittel 1 til og med 24. Opprinnelsesbevis kan være

- a) varesertifikat EUR. 1 attestert av tollmyndighetene
- b) opprinnelseserklæring utferdiget av eksportøren, jf. § 8-5-11 første ledd.

(2) Opprinnelseserklæring kan utstedes dersom

- a) eksportøren er godkjent eksportør for GSP-varer etter § 8-4-20 i samsvar med bestemmelsene i § 8-4-4, eller
- b) verdien av opprinnelsesproduktene i sendingen ikke overstiger kr- 100 000.

(3) Tollmyndighetene kan kreve at eksportøren dokumenterer at produktet som det er utstedt opprinnelsesbevis for, er opprinnelsesprodukt opprinnelsesvare, jf. § 8-4-1 8-4-2.

5.3.3 Kvoteregulert preferansetoll

§ 8-4-50. Kvoteregulert preferansetoll for landbruksprodukter fra EU

(1) Tollmyndighetene kan gi tollfritak eller nedsettelse av toll av for følgende vareslag for nærmere angitte mengder eller verdier (kvoteregulert preferansetoll) i henhold til den

innførselstidspunktet, og

b) kravet settes frem innen tre år etter fortollingstidspunktet.

(2) Krav om preferansetoll skal dokumenteres med

a) gyldig varesertifikat EUR.1 eller EUR-MED, attestert av tollmyndighetene eller annen kompetent myndighet i eksportlandet,

b) erklæring om produktenes opprinnelse påført av eksportøren på en faktura eller et annet handelsdokument (**opprinnelseserklæring**), (~~fakturaerklæring~~) eller

c) erklæring om produktenes opprinnelse fra importør, jf. § 8-5-3.

(3) **For varer som er innført i strid med bestemmelsene i tolloven eller denne forskriften og som fortolles i ettertid, kan preferansetollbehandling bare innvilges dersom vilkårene i første og annet ledd er oppfylt, og overtredelsen ikke har avskåret tollmyndighetene fra å kontrollere opprinnelsen.**

(4)~~(3)~~ Tollmyndighetene kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra kravene til fremleggelse av opprinnelsesbevis i annet ledd.

§ 8-5-2. *Opprinnelseserklæring* (~~fakturaerklæring~~)

(1) Krav om preferansetoll kan dokumenteres med opprinnelseserklæring etter § 8-5-1 annet ledd bokstav b dersom

a) verdien av ~~opprinnelsesvarene~~ **opprinnelsesproduktene** i sendingen ikke overstiger **beløpsgrensen fastsatt i den aktuelle frihandelsavtalen 50 000 kr**, eller

b) eksportøren er autorisert av eksportlandets tollmyndigheter som godkjent eksportør.

(2) **Erklæring om produktets opprinnelse påføres fakturaen eller et annet handelsdokument. Erklæringen skal ha følgende ordlyd, eller tilsvarende ordlyd på et annet språk godkjent i den aktuelle frihandelsavtalen: « Eksportøren av produktene omfattet av dette dokumentet erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har norsk preferanseopprinnelse, eventuelt EØS-preferanseopprinnelse ». Alternativet EØS-preferanseopprinnelse skal brukes når produktet har opprinnelse i EØS og skal utføres til et EØS-land. Ved gjenutførsel av produkter med opprinnelse i andre avtaleland, skal det respektive landet angis som opprinnelsesland. Opprinnelseserklæringen skal underskrives av eksportøren eller en person som opptrer på vegne av eksportøren. ~~§ 8-4-19 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende.~~**

(3) **Dersom opprinnelsesprodukter nevnt i § 8-5-3 bokstav a innføres per post, kan opprinnelseserklæring avgis på tolldeklarasjon CN22 eller CN23.**

§ 8-5-3. *Erklæring fra importøren*

~~(1)~~ Ved innførsel til private formål kan krav om preferansetoll dokumenteres med erklæring om produktets opprinnelse fra importør for: ~~varer i~~

a) småsendinger fra privatperson til privatperson med verdi til og med kr 4100,

b) personlig bagasje som medbringes av reisende med verdi til og med kr 10 000.

(2) Dersom produkter som nevnt i første ledd bokstav a innføres per post, kan opprinnelseserklæring avgis på tolldeklarasjon CN22 eller CN23.

§ 8-5-4. Gyldighet av opprinnelsesbevis

- (1) Et opprinnelsesbevis er gyldig i fire måneder etter utstedelsen i eksportlandet.
- (2) Tollmyndighetene kan likevel legge opprinnelsesbevis til grunn dersom
 - a) produktene har blitt fremlagt for tollmyndighetene innen fristens utløp eller oversittelsen av fristen skyldes ekstraordinære omstendigheter og det ikke er grunn til å tvile på produktenes opprinnelse,
 - b) det er mindre feil ved utformingen av opprinnelsesbeviset eller mindre uoverensstemmelser mellom opplysninger gitt i opprinnelsesbeviset og opplysninger gitt i dokumenter fremlagt for tollmyndighetene.

§ 8-5-5. Verifisering av opprinnelsesbevis

- (1) Tollmyndighetene kan sette som vilkår for preferansetoll at eksportlandets tollmyndigheter verifiserer at produktet som er omfattet av opprinnelsesbeviset, er et opprinnelsesprodukt en opprinnelsesvare etter den aktuelle frihandelsavtalen og at opprinnelsesbeviset er ekte.
- (2) Dersom tollmyndighetene ikke har mottatt svar på forespørsel til eksportlandets tollmyndighet innen ~~fristen som er fastsatt i frihandelsavtalen, ti måneder~~ eller svaret ikke inneholder tilstrekkelig informasjon til å fastslå produktets opprinnelse, gis det ikke preferansetoll med mindre tollmyndighetene ikke finner grunn til å tvile på opprinnelsen. I ~~frihandelsavtalen EFTA-Canada er fristen tolv måneder.~~

5.4.2 Opprinnelsesbevis ved innførsel fra land som omfattes av – det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP)

§ 8-5-10. Fremleggelse av opprinnelsesbevis

- (1) Krav om preferansetoll skal fremsettes ved fortollingen. Krav som settes frem senere gir bare krav på preferansetoll dersom
 - a) det dokumenteres at de aktuelle produktene fylte vilkårene for preferansetoll på innførselstidspunktet, ~~eller~~ og
 - b) kravet settes frem innen tre år etter fortollingstidspunktet.
- (2) Ved innførsel av produkt fra GSP-land kan krav om preferansetoll dokumenteres med
 - a) opprinnessertifikat formular A utstedt av eksportøren, og attestert av kompetente myndigheter i eksportlandet
 - b) opprinnelseserklæring utferdiget av eksportøren, jf. § 8-5-11 første ledd
 - c) erklæring om produktenes opprinnelse fra importøren, jf. § 8-5-11 annet ledd, eller

d) erstatningssertifikat formular A utstedt av en eksportør og attestert av tollmyndighetene eller annet kompetent myndighet i **Den europeiske union eller Sveits**, ~~Det europeiske fellesskap, Sveits eller Tyrkia~~ jf. § 8-4-38 første ledd bokstav e.

(3) Tollmyndighetene kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra kravene til fremleggelse av opprinnelsesbevis i annet ledd.

§ 8-5-11. Opprinnelseserklæring og erklæring fra importøren

(1) Ved innførsel av produkter fra GSP-land kan krav om preferansetoll dokumenters med opprinnelseserklæring dersom verdien av **opprinnelsesproduktene** ~~opprinnelsesvarene~~ i sendingen ikke overstiger kr 100 000.

(2) Ved innførsel til private formål fra GSP-land kan krav om preferansetoll dokumenteres med erklæring om produktets opprinnelse fra importøren for produkter i

- a) småsendinger fra privatperson til privatperson med verdi til og med kr 4100,
- b) reisendes personlige bagasje med verdi til og med kr 10 000.

§ 8-5-12. Gyldighet av opprinnelsesbevis

Et opprinnelsesbevis er gyldig i ti måneder etter utstedelsen i eksportlandet. § 8-5-4 annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 8-5-13. Verifisering av opprinnelsesbevis

(1) Tollmyndighetene kan sette som vilkår for preferansetoll at eksportlandets tollmyndigheter verifiserer at produktet som er omfattet av **det** fremlagte opprinnelsesbeviset, **er et opprinnelsesprodukt** ~~en opprinnelsesvare~~ og at opprinnelsesbeviset er ekte.

(2) Dersom tollmyndighetene ikke har mottatt svar på forespørsel til eksportlandets tollmyndighet innen ~~ti~~ **seks** måneder eller svaret ikke inneholder tilstrekkelig informasjon til å fastslå produktets opprinnelse, **skal det sendes en ny forespørsel. Dersom svar på forespørselen ikke mottas innen fire måneder**, gis det ikke preferansetoll med mindre tollmyndighetene ikke finner grunn til å tvile på opprinnelsen.

(3) Dersom norske tollmyndigheter beslutter å utsette innrømmelse av preferansetollbehandling for vedkommende produkt i påvente av resultatene fra verifiseringen, skal de på nærmere vilkår tilby å stille produktet til fri rådighet for importøren.

§ 8-5-14. Krav til myndighetene i GSP-landet

(1) Det er et vilkår for preferansetollbehandling at GSP-landet

- a) på forhånd gir norske tollmyndigheter opplysninger om hvilke myndigheter i GSP-landet som er autorisert til å utstede, attestere og verifisere opprinnelsesbevis, og
- b) oversender prøver og avtrykk av de stemplene som de autoriserte myndighetene skal bruke ved attestasjon av opprinnessertifikater og
- bc) bistår norske tollmyndigheter med å kontrollere ~~utstedte eller utfordigede opprinnelsesbevis~~ opprinnelsesbevis.

(2) Ved tyveri, tap eller ødeleggelse av et opprinnessertifikat formular A kan myndighetene i GSP-landet utstede et duplikat på grunnlag av de eksportdokumenter som foreligger.

(3) Dersom et opprinnelsesbevis ikke ble utstedt på utførselstidspunktet på grunn av feil, utilsiktede forsømmelser eller andre spesielle forhold, eller det på tilfredsstillende måte overfor de kompetente myndigheter **myndighetene** i GSP-landet kan godtgjøres at et utstedt opprinnelsesbevis av tekniske årsaker ikke ble akseptert ved innførselen, kan myndighetene i GSP-landet utstede et opprinnessertifikat formular A etter at produktene det refererer seg til er eksportert.

5.5 § 8-6 Ikke-preferensielle opprinnelsesregler

§ 8-6-1. Opprinnelsesprodukter – definisjon

- (1) Følgende produkter anses å ha ikke-preferensiell opprinnelse, jf. tolloven § 8-6:
 - (a) produkter med opprinnelse i Norge, jf. § 8-6-2,
 - (b) produkter med opprinnelse i et annet land, jf. § 8-6-3.

(2) Med produkt menes det produktet som blir fremstilt, selv om det er bestemt for senere bruk i en annen produksjonsprosess.

§ 8-6-2. Produkter med opprinnelse i Norge

- (1) Følgende produkter anses å ha opprinnelse i Norge:
 - (a) produkter som er fremstilt i sin helhet i Norge, jf. § 8-6-4,
 - (b) produkter som er tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet i Norge, jf. §§ 8-6-5 og 8-6-6, inneholdende innsatsmaterialer som ikke har blitt fremstilt i sin helhet her.

(2) Med fremstilling menes all slags bearbeiding eller foredling, herunder sammensetting og montering eller spesielle prosesser.

(3) Med innsatsmaterialer menes enhver bestanddel, råmateriale, komponent eller del og lignende som er brukt i fremstillingen av produktet.

§ 8-6-3. Produkter med opprinnelse i et annet land

- (1) Følgende produkter anses å ha opprinnelse i et annet land:
 - a) produkter som er fremstilt i sin helhet i landet. Paragraf 8-6-4 gjelder tilsvarende.

- b) produkter som er tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet i landet, inneholdende innsatsmaterialer som ikke har blitt fremstilt i sin helhet der. Paragrafene 8-6-5 og 8-6-6 gjelder tilsvarende.

(2) Dersom flere land har deltatt i produksjonen av et produkt, skal opprinnelseslandet være det landet der den siste vesentlige og økonomiske begrunnede bearbeidingen eller foredlingen finner sted, og som resulterer i fremstillingen av et nytt produkt, eller som representerer et vesentlig trinn i fremstillingen av et produkt.

§ 8-6-4. Produkter fremstilt i sin helhet i Norge

Følgende produkter anses som fremstilt i sin helhet i Norge:

- a) mineralske produkter som er utvunnet i Norge,
- b) vegetabiliske produkter som er høstet i Norge,
- c) levende dyr født og alet i Norge,
- d) produkter av levende dyr som er alet i landet og produkter fra jakt, fiske og fangst i landet,
- e) produkter fra sjøfiske og andre produkter som tas opp fra havet utenfor Norges sjøterritorium, av fartøy som er registrert i Norge eller i norsk skipsregister og som seiler under norsk flagg,
- f) produkter som er fremstilt ombord i fabrikkskip av produkter som er nevnt i bokstav e, og som har sin opprinnelse i Norge, forutsatt at disse fabrikkskipene er registrert i Norge eller i norsk skipsregister og seiler under norsk flagg,
- g) produkter hentet fra havbunnen eller havundergrunnen utenfor sjøterritoriet, forutsatt at Norge har enerett på utnyttelsen av den aktuelle havbunnen eller havundergrunnen,
- h) avfall og skrap fremkommet etter produksjonsprosesser i Norge, og brukte gjenstander dersom de er samlet inn i landet og bare kan brukes til gjenvinning av råmaterialer, inkludert brukte dekk bare egnet til regummiering eller til bruk som avfall,
- i) produkter som er fremstilt i landet utelukkende av materialer nevnt i bokstav a til h, eller av biprodukter fra disse på ethvert trinn i produksjonen.

§ 8-6-5. Produkter tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet i Norge – prosessliste

(1) Følgende produkter anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet bare når vilkårene i høyre kolonne er oppfylt:

Posisjon i tolltariffen (HS)	Produktbeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
1	2	3
Kapittel 1	Levende dyr	Opprinnelse i det landet hvor dyret er født
Kapittel 2	Kjøtt og spiselig slakteavfall	Et skifte til dette kapitlet fra ethvert kapittel
Kapittel 3	Fisk og krepsdyr, bløtdyr og andre virvelløse dyr som lever i vann	Opprinnelse i det landet hvor fisken har blitt fanget; eller hvis oppdrett, landet hvor fisken har blitt alet fra egg eller fiskeyngel

(2) Et produkt som ikke omfattes av første ledd, anses å være tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet når:

- a) verdien av materialene ikke overstiger 50 prosent av det ferdige produktets pris fra fabrikk, eller
 - b) fremstilling hvor alle anvendte materialer skifter underposisjon i Det harmoniserte system.
- (3) Ikke-opprinnelsesmaterialer som ikke oppfyller vilkårene i første og andre ledd, kan likevel benyttes forutsatt at
- a) deres totale verdi ikke overstiger 15 prosent av pris fra fabrikk på produktet, og
 - b) enhver prosentsats fastsatt som maksimal verdi ikke overskrides gjennom å bruke dette leddet.
- (4) Dersom et opprinnelsesprodukt anvendes som innsatsmateriale i fremstillingen av et nytt produkt, skal det ikke tas hensyn til ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt ved fremstillingen av det førstnevnte produktet.
- (5) Med verdien av materialene menes tollverdien på innførselstidspunktet av anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer, eller dersom denne ikke er kjent eller ikke kan påvises, den første påviselige pris som er betalt for materialene i Norge.
- (6) Med pris fra fabrikk menes prisen som skal betales for produktet fritt fabrikk til produsenten i det foretaket der den siste bearbeidningen eller foredlingen er utført, forutsatt at prisen innbefatter verdien av alle anvendte materialer, fratrukket eventuelle interne avgifter som er eller kan bli tilbakebetalt når det fremstilte produktet eksporteres.

§ 8-6-6. Produkter utilstrekkelig bearbeidet eller foredlet i Norge

(1) Følgende skal anses som utilstrekkelig bearbeidet eller foredlet i Norge selv om vilkårene i § 8-6-5 er oppfylt:

- a) behandling som har til hensikt å holde produktet i sin opprinnelige tilstand under transport eller lagring,
- b) frysing eller tining,
- c) deling eller sammenstilling av kolli,
- d) vasking, rensing, fjerning av støv, oksidering, olje, maling eller andre belegg,
- e) stryking eller pressing av tekstiler,
- f) enkel maling og polering,
- g) avskalling, hel eller delvis bleking, polering og glasering av korn og ris,
- h) farging av sukker eller fremstilling av sukkerbiter,
- i) skrelling, fjerning av steiner og skall av frukt, nøtter og grønnsaker,
- j) skjerpning, enkel sliping eller enkel oppskjæring,
- k) sikting, utskilling, sammenstilling, sortering, klassifisering, gradering, tilpassing (innbefattet sammenstilling av varer til sortiment eller sett),
- l) enkel fylling i flasker, bokser, flakonger, sekker, etuier, esker, festing til plater eller planker, og all annen enkel emballering,
- m) anbringelse eller trykking av merker, etiketter, logoer eller andre lignende kjennemerker på produkter eller deres emballasje,
- n) enkel blanding av produkter, også av forskjellige slag,
- o) enkel montering av deler av artikler til en komplett artikkel eller demontering av produktet til deler,

- p) slakting av dyr,
- q) kombinasjon av to eller flere av de behandlingene som er angitt i bokstav a til p.

(2) Med enkel i første ledd menes behandling som hverken fordrer spesiell kunnskap, maskiner, apparater eller utstyr som er spesielt produsert eller installert for å kunne utføre behandlingen.

(3) Når det skal avgjøres om den bearbeidingen eller foredlingen som produktet har gjennomgått skal anses som tilstrekkelig etter første ledd, skal alle behandlingene som er utført på produktet vurderes samlet.

§ 8-6-7. Et produkt – den kvalifiserende enhet

(1) Ved bruk av bestemmelsene i denne forskriften skal den kvalifiserende enhet være det bestemte produktet som gir produktet dets karakter ved bestemmelse av klassifisering i henhold til Det harmoniserte system. Det følger at

- a) når et produkt bestående av en gruppe eller samling av artikler er klassifisert i henhold til Det harmoniserte system i én posisjon, utgjør alt den kvalifiserende enhet,
- b) når en sending består av et antall like produkter som klassifiseres under samme posisjon i Det harmoniserte system, må hvert enkelt produkt vurderes hver for seg ved bruk av bestemmelsene i denne forskriften.

(2) Når emballasje er inkludert sammen med produktet i klassifiseringsøyemed i henhold til alminnelig fortolkningsregel 5 i Det harmoniserte system, skal den også tas med ved bestemmelse av opprinnelse.

§ 8-6-8. Tilbehør, reservedeler og verktøy

Tilbehør, reservedeler og verktøy som er sendt sammen med en utrustning, en maskin, et apparat eller et kjøretøy, som er standardutstyr og innbefattet i prisen eller som ikke er særskilt fakturert, skal anses som en enhet sammen med den aktuelle utrustningen, maskinen, apparatet eller kjøretøyet.

§ 8-6-9. Nøytrale elementer

(1) For å bestemme om et produkt er et opprinnelsesprodukt, er det ikke nødvendig å fastslå opprinnelsen på følgende som eventuelt måtte bli brukt ved fremstillingen av produktet:

- a) energi og drivstoff,
- b) anlegg og utstyr,
- c) maskiner og verktøy,
- d) varer som verken inngår og som ikke er forutsatt å inngå i det endelige produktet eller i den endelige sammensetningen av produktet.

(2) Med vare menes enhver ting som behandles som vare etter tolltariffen.

§ 8-6-10. Bearbeiding eller foredling av produkter i utlandet før utførsel fra Norge

- (1) Produkt med opprinnelse i Norge som er bearbeidet eller foredlet i utlandet opprettholder sin opprinnelse dersom
 - a) bearbeidningen eller foredlingen i utlandet ikke har tilført produktet en total merverdi over 50 prosent av produktets pris fra fabrikk,
 - b) produktet under bearbeidningen eller foredlingen ikke er tilført innsatsmateriale uten opprinnelse som overstiger proSENTSatsen fastsatt i § 8-6-5, og
 - c) det kan dokumenteres at produktet som gjeninnføres tidligere er utført fra Norge.
- (2) Produkt som ikke oppnår norsk opprinnelse, vil beholde sin opprinnelse i et annet land.

§ 8-6-11. Utstedelse av nasjonalt opprinnelsesbevis (Certificate of Origin) ved utførsel

- (1) Nasjonalt opprinnelsesbevis fylles ut og underskrives av eksportøren eller bemyndiget person.
- (2) Nasjonalt opprinnelsesbevis skal som utgangspunkt fylles ut på norsk eller engelsk. Hvis opprinnelsesbeviset er utstedt på et annet språk enn norsk eller engelsk, skal det medfølge en oversettelse til norsk eller engelsk. Eksportøren betaler selv for oversettelsen.
- (3) Opprinnelsesbeviset attesteres av tollmyndighetene eller handelskammeret.
- (4) Nasjonalt opprinnelsesbevis gir ikke grunnlag for preferansetollbehandling.

§ 8-6-12. Nasjonalt opprinnelsesbevis - utstedelsestidspunkt

Nasjonalt opprinnelsesbevis utstedes før utførselen av produktet. Nasjonalt opprinnelsesbevis kan utstedes etter at produktet er utført dersom:

- a) opprinnelsesbeviset ikke ble utstedt på utførselstidspunktet på grunn av feil, utilsiktede forsømmelser eller på grunn av spesielle forhold, eller
- b) et utstedt opprinnelsesbevis ikke ble akseptert ved innførselen av tekniske årsaker.

§ 8-6-13. Taushetsplikt

Taushetsplikten i tolloven § 12-1 gjelder tilsvarende for enhver som har eller har hatt verv, stilling eller oppdrag knyttet til attestering av opprinnelsesbevis.

§ 8-6-14. Kontroll av opprinnelsesbevis

- (1) Tollmyndighetene kan kreve at eksportøren dokumenterer at et produkt som det er utstedt opprinnelsesbevis for, er et opprinnelsesprodukt, jf. § 8-6-2. Eksportøren må være forberedt på å fremlegge, på forlangende, alle nødvendige dokumenter som beviser vedkommende produkts opprinnelse.
- (2) Dersom en eksportør har kjøpt et produkt som det er utstedt opprinnelsesbevis for, og som er fremstilt av innsatsmaterialer med opprinnelse fra andre norske virksomheter, kan tollmyndighetene kreve at opprinnelsesstatus dokumenteres også for disse. Slike

dokumenter kan være en erklæring om produktenes opprinnelse fra leverandøren (leverandørerklæring).

§ 8-6-15. Leverandørerklæring

Norsk leverandør av et produkt uten opprinnelse kan utferdige en leverandørerklæring som viser den bearbeidingen eller foredlingen av produktet som har vært foretatt hos leverandøren, og eventuell verdi som er tilført ved bearbeidingen eller foredlingen. For produkt som skal utføres kan det utstedes en leverandørerklæring som dekker flere sendinger av samme type produkter, dersom leverandøren regelmessig selger produkter undergitt samme bearbeiding eller foredling til en bestemt kunde.

§ 8-6-16. Attesting av duplikat

Tollmyndighetene og handelskammeret kan etter søknad attestere et duplikat.

§ 8-6-17. Verifisering av opprinnelsesbevis

- (1) Tollmyndighetene i eksportlandet skal utføre verifiseringer av de omhandlede produkters opprinnelsesstatus.
- (2) Tollmyndighetene skal kontrollere at dokumenter og produktet er i samsvar med opprinnelseskriteriene.
- (3) Handelskamrene skal kontrollere at opprinnelsesbeviset er ekte og i samsvar med søknadsskjemaet med tilhørende underlagsdokumenter.